

Tartalom:**A szerkesztő asztala**

Mátyás és a kolozsváriak 2

A csángókért 3

Anyanyelvünk 3

Dicséreték 3

Jelenidő

Magyar Online 4

Magyarnak lenni 5

Veszteségthalmaz 5

Az utazó 6-7

Lélegzondozó 8, 16-17

Van-e magyar Bibliánk?

Nyári történetek

Párizsi dekád 9-10

Esküvő 11

Látogatás 12

Nyári zsákmány 12

Évfordulón 16

Otthon északon 7, 22

Vicgyűjtők köre 12**Halmstadi Lap** 13**Koppenhágiai Lap** 14**Kristianstadi Lap** 15**Lundi Lap**

Választottunk 16

Vásárhelyi színészek 16

Harmónia 17

Malmöi Lap

Akik mellettünk járnak 18

Oslói oldal

Kulturális hírek 19

Két év Norvégiában 20

Fiatalok 21-22**Gyermekeknek** 23

Lászlóffy Aladár verse

Játékos torna

Bengtsson Benjámín rajza

Történelem

Svéd történelem 24-25

Hirdetések 26**Sport** 27

Keresztkérdés megfejtése

Komoly golyózás

Fogszorítva

Nyelvápólas

Magyarító szöszedet 28

Lapunk a világhálón:

www.hhrf.org

Rendszergazda:

Balázs Viktória

Százesztendős a kolozsvári Mátyás szobor

Fadrusz János világhírű Mátyás-szoborcsoportját — az ezer éves Magyarország évekig tartó ünneplése keretében — 1902. október 12-én országos ünnepségen leplezték le. Hűsz esztendővel azelőtt, Nagy Lajos unitárius tanár és esperes a városi közgyűlés előtt indítványozta a szobor felállítását. Pályázatot írtak ki, amelyre hét alkotás érkezett.

Ötvennéhány évvel ezelőtt még magam is láttam a Mátyás király szülőházában kiállított pályamunkák kicsinyített mását, és mert a közelben laktunk, minden este megcsodálhattam az utcára néző ablakon át, az Igazságos emléktárgyai között, a király óriási csizmáit. Azóta is büszke vagyok arra, hogy a királlyal egy városban születtem.

Az évszázados hagyományként élő Mátyás-kultusznak sokszor és sokan próbáltak gátat vetni a városidegen betolakodók. Különösképpen ma is. Éppen ezért dicséretes minden, ami a szűkagyú hatalom ellenében cselekedve méltóságunk ünnepévé avatja ezt az évfordulónkat is. Murádin Jenő nemrég, tehát idejében megjelent Fadrusz-könyve, amelyhez Lászlóffy Aladár írt előszót, hozzánk is elhozhatja dicsőséges történelmünk és az ilyen csakazértis-ünnep hagyományörző hangulatát.

Tudnivalók a 2. oldalon.

Nemsokára megjelenik az

ÁGHÉGY

a skandináviai magyar irodalmi és művészeti lap-folyam második száma a világhálón is

<http://www.hhrf.org/ughegy>

Vélemények a 3. oldalon

NYÁRI TÖRTÉNETEK

Elszállt ez a nyár is. Volt, aki napozott, volt, aki utazott, volt, aki táborozott. És voltak, akik várakoztak, unatkoztak és egyszerűen éltek mindennapi életüket. Lapunk barátai halásztak is. Mindenféle történeteket. Ezekből válogattunk össze kisebb csokrot. Tessék hozzáképzelné a nyár illatát, a hűsítő vizek fodrát, a szellők lágy fuvaltatát, a fényes eget, a lányok mosolyát és minden mást, amiért ez a nyár is megismételhetetlenül szép volt.

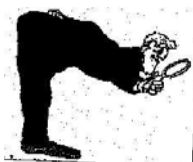
Írásaink a 7., 9., 10 és a 16., oldalon

SVÉD -MAGYAR-ROMÁN

ESKÜVŐ

A helyszín az erdélyi Erzsébetváros. A kihaltak tűnő kisváros főterén szikrázóan fényes, rengeteg színes léggömbbel és virággal gazdagon díszített svéd rendszámú személygépkocsik sorjáznak. A helyi szennázásra összegyűlt jókora boltíves kapu előtt állnak, várják, hogy az ifjú pár megjelenjék, és induljon a menet a templomba. Átellenben, a terjedelmes tér díszeként tekintélyes, de hiányos egyik tornya miatt furcsa templom áll. Ez az 1733-ban, császári rendelkezéssel alapított erdélyi örmény önkormányzatú, két évszázados templom kapuja most vasrácsokkal zárt.

Folytatása a 9. oldalon

A Mátyás szobor és a kolozsváriak

Kedves Károly!

Azzal a kéréssel fordulok hozzád, hogy küldjed el, az általad ismert Kolozsvárról és Erdélyből elszármazott, személyeknek az e-mail címét. Természetesen, ha ez nem titkos, vagy amennyiben úgy értékeled, hogy nem veszik rossz néven az illetők, hogy majd én felkeresem őket. A lényeg az lenne, hogy bizonyos kiadványokat megrendelés alapján, elküldésük számukra. Például most jelent meg, a Mátyás-szobor leleplezésének 100. esztendejére egy szép album, amit küldéssel együtt, számításaink szerint, 25 euroért, eljuttathatnánk. De ugyan így elküldhetnénk a Kolozsvár 1000 éve című, városunkról szóló tanulmánykötetet is, hozzávetőleg ugyan azon az áron. Számunkra is jól jönne, ha ezek a kötetek nyugati magyarjaink könyvtárában is megjelenne. De más jellegű szolgáltatást is vállalnánk, amit itthon kellene intézni, előre megállapodva a megrendelővel, stb. Persze egyben véleményed is kérném, hogy szükség lenne-e a nyugati magyarok részére ilyenszerű szolgáltatásra. Ne haragudj, hogy ilyesmivel terhellek, de próbálkozunk, hátha haszonnal jár.. Válaszod és tanácsod várva, baráti üdvözléssel:

Dáné Tibi

A kolozsvári Mátyás-szobor ünnepléséhez miként is csatlakozhatnánk mi kolozsváriak, erdélyiek és hagyományörző svédországi magyarok, mint azzal, hogy például meghozatjuk a Fadrusz János munkásságát is bemutató könyvet. Ezért gyorsan összeírtam itteni kolozsvári ismerőseimet. Azokat, akiknek van, és azokat is, akiknek nincs villámpostacímük.

Íme: Balogh Ilona ilona.b@telia.com

Benczédi Ilona i.benczedi@spray.se

Bernát Tibor és Enikő

bernat.t@ebox.tninet.se

Bitay Zsolt bitay@home.se

Csapó István spg216s@tninet.se

Csiki Levente lcsiki@hotmail.com

Dusa Ede eddie@o2media.se

Dusa Ödön dusa.odon@chello.se

Fábián Mihály fabiantravel@chello.se

Hegedűs Zsolt zsolt@hungary.org

Köble Edith edith.koble505@student.lu.se

Márton Anna annusi@swipnet.se

Márton Zoltán marton_zoltan@hotmail.com

Shapira Zoltán zoltanshapira@yahoo.com

Tamás György és Mária tamas.emkes@chello.se

Tar-Bengtsson Zsuzsanna zsuzsa.tarbengtsson@zet.se

Tiglezán József tigliezan@hotmail.com

Újvári Tünde tunde.ujvari@telia.com

Veress Zoltán, Magda mazol.veress@delta.telenordia.se

És:

Ágopcsa Mária, Ágopcsa László, Bíró János, Benyő Krisztina, Bernát Béla, Csöregi Erzsébet, Dohi Sándor, Fülöp Éva, Fülöp István, Kiss Zoltán, Köble Ferenc, Köble Mária, Láng Gusztáv ifj., László Katalin, Lörincz Dezső, Mórítz László, Tamás Gábor, Tamás Mária, Tóth Ildikó.

Nyilvánvaló, hogy a névsor hiányos, hozzávetőleges számításom szerint a skandináv országokban élő kolozsváriak

száma több száz, a Svédországban élő erdélyiek száma pedig több ezer. Csupán Lundban nyolcszáznál több magyar lakik, Malmöben mintegy két-háromezer, Svédországban körülbelül harmincötezen vagyunk. Többségünk, főként az ötven évet még be nem töltötték javarésze: erdélyi.

(„Népszámlálásunk” idejövetelem idején is igény volt, de véghezvitelére azóta, tehát évtizede nem került sor. Így van ez máshol, mindenféle egyesületekben is, ahol csak mond-vaccinált cél a tagság demokratikus részvétele a közügyekben, ahol a vezetőségnek nem igazán érdeke a tagság növelése, mert a nagy létszám sokféle igényt és sokféle másságot is jelent, így aztán nehezebben kormányozható, a bebetonozottsághoz szokott vezetőségek igyekeznek saját baráti körükre korlátozni a tagság létszámát és a régi alapszabályok segítségével a toborzás helyett a kirekesztés gyakorlatát állandósítják. Pedig összehasonlításunk már csak azért is rendkívül fontos, mert a svéd hivatalok nem tesznek különbséget az Erdélyből érkezett nemzetiségek között, volt vagy megtartott állampolgárságuk alapján románnak könyvelik el az erdélyi magyarokat is, közvetve megrövidítve ezzel egyházi és művelődés-támogató állami juttatásaikat is.)

A kolozsváriak összehasonlítása a Magyar Liget szívügye.

Budapesten (régen a Vigadóban, az idén a Stefánia Palotában) minden évben megrendezik a kolozsváriak találkozóját. A vigadalomra ötszázán, az idén pedig hétszázánál is többen voltak. Innen két ötletünk: Az egyik az, hogy legyen végre Kolozsvári Találkozó otthon, kincses városunkban. Hadd lássa az évtizedekig mesterségesen messziről jöttekkel felduzzasztott város, hogy embertelen kisebbségbe szorított őslakói gondolnak szülőföldjükkel, a világ minden részéből időnként, ha rövid időre is, de hazatérnek, hogy jelenlétükkel a város hagyományainak továbbélésére biztassák a csüggedőket. A másik javaslat pedig a következő: Ideje volna időnként megrendezni a svédországi kolozsváriak találkozóját is, ahol akár az évenkénti csoportos Kolozsvárra látogatás mikéntjét is meg lehetne beszélni, szervezni. Ilyenformán biztosíthatnánk a kolozsváriak jövőbeni otthoni találkozásainak visszhangos, tehát otthoni ügyeink serkentését is elősegítő sikerét.

Tapasztaltam, hogy bárhova is kerülhetünk a világban, mindenütt kolozsváriak maradunk. Büszkén valljuk helyi érdekű hazafiságunkat, amelynek értelme értékeink védelme. Ne nézzük tétlenül a nemzeti értékeiket túlbecsülők rombolását. Időnkénti jelenlétünkkel idézzük vissza városunk európai hangulatát, polgári életének, erkölcsének értékeit, a civilizált élettől fémjelzett egykori „kincses várost”. Visszatéréseinknek értelmet így adhatnánk, hasznából mi magunk is nyernénk: feltöltődve a szülőföld nyújtotta érzésekkel könnyebben viseljük majd a befogadó ország lelki megpróbáltatásait, mindent, ami itt jó és követni való észrevétlenül átültethetnénk a újdonságra, ésszerűsége mindig is szomszéd erdélyi világba. Lehetnénk, ha nem is híd, de olyan komp, amely két világ között emberhez illő életvitelt közvetít.

Megér ez a gondolat akár egy hivatalosan bejegyzett, új felfogásban alakított, egy célt követő, valóban demokratikus szervezett, okos és széthúzásmentes, új svédországi magyar társaságot.

Egyébként, éppen Kolozsváron kezdeményezték, hogy a világhálón tartsuk egymással a kapcsolatot:

A szerkesztőség várja minden kolozsvári jelentkezését. Elektronikus levélben és hagyományos postán válaszolunk minden jelentkezőnek.

A SZMOSZ ANYANYELVÜNK NYELVÁPOLÓ KÖZÖSSÉGE

Előző számunkban jelent meg az a levél, amit a SZMOSZ és a Közösség elnökének küldtem, hogy a májusi közgyűlésén, ahova nem volt módomban elmenni, vita tárgyává tegyék három javaslatomat. A hétvégi magyar iskoláztatás kiterjesztését, svéd mintára a magyar osztály-nagyapa bevezetését és a Közösség segítségével megjelentethető második könyv lehetőségeit ajánlottam mindnyájuk figyelmébe. Szeptember elején Nilsson Gyöngyvér az Anyanyelvünk elnöke újabb találkozóra hívott Tángagárdéba. Mi a teendő? Tudom már. Újra és újra szóvá kell tennem a közösségeink számára hasznos javaslataimat. Kérem olvasóinkat, hogy a 2002/2-es számunk 4. oldalán megjelent levelemhez szíveskedjenek hozzászólni. Addig is leveletem újra és újra megküldöm választott elöljáróinknak, hiszen, tisztségükkel a válaszadás kötelességét is vállalták, és, mert minél elfoglaltabbak annál inkább szükségük lehet az emlékeztetésre.

Lapzártakor érkezett az alábbi levél, amely megerősíti sokak véleményét: Rend a lelke mindennek!

Kedves Károly!

Elnézést, hogy csak most válaszolok levedre, de a SMOSZ közgyűlése rengeteg elfoglaltsággal járt, utána pedig egy kellemetlen vírusos fertőzés "vont ki a forgalomból". A kérdésre a válaszom, hogy a májusi anyanyelvi találkozónak csak a közgyűlési részén vettem részt, azon a részen ahol szakmai dolgokat tárgyaltak (a Te javaslatodat is) ott nem. Megkérdeztem Gyöngyvért, hogy tárgyalták-e a javaslatodat és a válasz az volt, hogy igen. Ígéretet kaptam tőle, hogy intézkedik, hogy a nemrég hitelesített jegyzőkönyvet (a szabadsági periódus miatt késett meg) elküldjék Neked is.

Üdvözlettel:

Bihari Szabolcs

Folytatjuk Wennesz Lászlónak, a Svéd-Magyar Segélyszervezet vezetőjének előző csángóvidéki úti beszámolóját.

A csángókért

Mi autóbuszunknál gyülekeztünk pontosan félnyolckor, ahogyan a csángók mondják hétsfélkor, és csatlakoztunk a kacsikai kegytemplomhoz vezető körmenethez. Többen is velünk jöttek a csángók közül, gyönyörű népviseletükben. A körmenet elején zászlójukat vitték. Könnyes szemmel alig tudtuk elolvasni a rajta lévő feliratot. **SZENT ISTVÁN GYERMEKEI—PUSZTINA.** És énekelünk úgy, ahogyan csak a határokon kívül élő magyarok tudnak énekelni: messze áradóan, szeretettel díszítve, csángósan zengedezve. S mi mást énekelhettünk volna ilyenkor, mint a Székelyföldön született és csángóföldre kimenekített lorettói litánia népének-változatát, az *Angyalok királynéja, tiszta Szűz* címűt. Nemcsak tizenkét szakaszát énekeljük végig, hanem a tizenharmadikat is, amely a leginkább a csángómagyaroké: *A csángóknak királynéja, tiszta Szűz.* Az csak természetes, hogy ez szólt a legszebben, a legcsángósabban.

Közben felértünk a dombra a kegytemplomhoz. Ezután még két egyházzenei csoda következett. Az énekeket a legősibb magyar közösségi éneklési módon zengtük, az előéneklő ember vagy asszony diktálta soronként, a tömeg megismételte. Aki még nem énekel ily életében, az nem is sejti, hogy milyen a közösségi éneklés lendülete, csodája. Bármiféle hangszeres kíséret fölösleges ilyenkor. A szentmise Kyrie-tételét gregorián dallamon, latinul énekelte az egész ünneplő közönség. A gyimesbükki plébános, főtisztelendő Simon Jakab lelkesítette prédikációjával a csángómagyar zarándokokat. A szentmise közben elénekeltek a pusztiniak búcsús énekét is, az *Ó Szent István dicsértéssel* kezdetűt: *Boldogságos Szűz-anyánknak, mint magyarok Asszonyának/ Földrőlodtad Hazánkat, szentelted Koronánkat/Kérünk mint apostolunkat, és első királyunkat/Szent István nézz mennyből le, szép magyar népedre.* A szentmise után kivonultunk átadtuk helyünket a lengyeleknek. A kegytemplom előtt továbbénekeltek, és azt kívántuk egymásnak, hogy egy esztendő múlva újra találkozzunk.

Wennesz László és P. Jáki Sándor Teodóz bencés írása végén a következő tanács áll: Senkinek nem ajánljuk, hogy a csángómagyarokkal foglalkozzék, mert az abbahagyni nem lehet, csak megerősödni benne. Mi már tudjuk ezt, hála érte a jóságos Istennek és a kegyelem-közvetítő Szűzanyának.

Dicséreték

A költő levele:

Kedves Károly, köszönöm minden küldeményedet és gratulálok új könyvedhez, melyet Csáky Zoltán is oly meleg szavakkal üdvözölt a Duna-tévében. Ami a Ligetet és az Ághegyet illeti, az alapgondolat (családi és tollforgatókat összefogó lap ötlete) jó, de változatlanul hiányolom a kritikai rostálást és a "sajtóhibák" nagy tömegének kiirtását. Nyári (ez a jelző most az egyszerű helyénvaló) üdvözlettel:

Sz. Imre

A Szülőföldünk

rádió június 25. adásában **Vécsei Antónia** köszöntötte a Világhálón megjelent *Ághegy* című skandináviai magyar irodalmi és művészeti lapot.

A nagykövet leveléből:

Tisztelt szerkesztő Úr!

... Engedje meg, hogy ezúton is gratuláljak az egyelőre még csak a kibernetikai térben létező, de a hídépítés gondolatát már e virtuális valójában is jól szolgáló kiadványhoz.

Az információs technológia forradalmának ellenére mi azért alapvetően mégiscsak a Gutenberg-galaxis polgárai vagyunk, különösen az idősebb nemzedékhez tartozók. Számukra, számunkra igen fontos lenne, hogy a lap, könyv alakban, azaz, polcra tehető, kézbe vehető formájában is hozzáférhetővé váljék. Hasznos dolognak tartom, tehát, hogy a szerkesztő úr most ez ügyben tájékozódik; ígérhetem, hogy nagykövetségünk cél elérésében lehetőségeihez mérten igyekszik majd segíteni, hiszen ezt minden Svédországban megjelenő, tartalmában igényes, politikailag mértéktartó és a helyi magyar közösség kötődéseit erősítő kiadvány esetében kötelességünknek tartjuk. Az olvasónak oly sok szép percet ajándékozó lapszámot még egyszer őszintén köszöni, s szerkesztő úrnak további sok sikert, jó egészséget kíván:

Dr. Szóke László nagykövet

A kolozsvári Szabadságból

A Koós Ferenc Alapítvány és a Phoenix Könyvüzlet jóvoltából, július 22-én *Tar Károly* hármaskönyvbemutatójára került sor... Végezetül a szerző beszámolt a svédországi magyarság nemzeti öntudatának megőrzéséért tett munkásságáról. Hangsúlyozta, hogy Tamásinak igaza van, amikor azt mondja, hogy azért van az ember e földön, hogy valahol otthon legyen benne, de hozzátette, hogy ez az otthon az anyanyelvben van. Tehát a megmaradást számunkra nyelvünk megőrzése, ápolása biztosítja, akár idegen honban is...

Oláh Levente

MAGYAR ONLINE

*Nemrég a Magyar Online szerkesztősége terjedelmes hírlevélben hívta fel magára a figyelmet. Itt az ideje, hogy mi is részletesen bemutassuk ezt a Kárpát-medencén kívül élő magyarokról és magyarokhoz szóló hírforrást, újságfolyamot, amelynek alapvető célkitűzése azonos az előbb a Lundi Lapban majd a Magyar Ligetben általunk is meghirdetett: **tudnunk kell egymásról** gondolattal. Dicséretes, hogy ehhez a vállalkozáshoz pénz is került. A mi igyekezetünk kezdetektől fogva lelkes emberek közreműködésével, minden anyagi támogatás nélkül zajlik. Ilyenformán nyilvánvaló, hogy lapunk része ennek a nagyszerű vállalkozásnak, hiszen segítségével jutunk az áhított nagyobb nyilvánosság-hoz, ahhoz, hogy rólunk is tudjanak szerte a világban. A Magyar Liget, a dél-svédországi magyarok családi lapja és az Ághegy című skandináv irodalmi és művészeti lapfolyam ezért ajánlja olvasói figyelmébe ezt a világhálós kapcsolatot és kéri, hogy kapcsolódjanak be sokféle hasznos tevékenységébe.*

„Hírlevelünk a megszokottól eltérően terjedelmesebb - szeretnénk honlapunkat új tagjainknak is bemutatni, másrészt pedig válogatást közlünk a MagyarOnline.net Forum témáiból. Ezúton kérjük a MagyarOnline.net Baráti Közösség minden tagját, kapcsolódjon be a Forumban kialakuló gondolatcserébe!” - olvassuk a <http://www.magyaronline.net> szerkesztőségi levelében. Érdemes végigolvasni ismertetőiket, amelyből álljon itt néhány részlet.

A Magyar Online szervezeti ismertetője: **Argentína:** Dél-amerikai MAGYAR HIRLAP HungArgenNews **Ausztrália:** Ausztráliai és Új-Zélandi Magyar Szövetség - AUZMSZ Blacktown-i Magyar Nyugdíjasok Szervezete, Magyar Élet, Melbourne-i Magyar Televízió Egyesület, Ausztráliai Hagyományörző, Ifjúsági- Diák- és Kulturális Szövetség - HID **Belgium:** Leuveni Egyetemi Magyar Diákegyesület - LEMDE **Ciprus:** Ciprusi-Magyar Baráti és Kulturális Kapcsolatok Társasága **Finnország:** Finnországi Magyarok Egyesülete Finnországi Magyar Gyülekezet **Franciaország:** Balaton szolgáltató iroda **Hollandia:** Hollandiai Magyar Szövetség, Most Magyarul! **Izrael:** A Magyar Nyelvterület-ről Származó Zsidóság Emlékmúzeuma **Kanada:** Arany János Hétvégi Magyar Iskola, Montreali Magyar Iskola, Független Magyar Rádió Toronto, Magyarok Nagyszökegyházközség **Németország:** Freiburgi Magyarok Baráti Köre, Német-Magyar Társaság 1970 Frankfurt am Main, Ulmi Magyar Kultúregyesület - ULMKE, Berlini Magyar nyelvű Protestáns Gyülekezet, FL Intercoop Übersetzungs- und Dienstleistungs GmbH Semmelweis Orvos-, Fogorvos-, és Gyógyszerésztársaság, **Svédország:** Magyar Liget, a dél-svédországi magyarok családi lapja, Ághegy, skandináv magyar irodalmi és művészeti lapfolyam, **Új-Zéland:** Magyar Szó. **Amerikai Egyesült Államok:** Clevelandi Magyar Múzeum, Kossuth Ház Klub Magyar Öregdiák Szövetség - Bessenyei György Kör New York-i Magyar Színház, Rochesteri Magyar Club Amerika Hangja, Amerikai Magyar Szó, Friss Hírek Magyarul TV, Hungarian Magazine Extra TV HUNGARORAMA, Magyar Napló, Nyugati Hírlevél Független Magyar Presbiteriánus Egyház - Las Vegas. Várjuk magán-, üzleti, szervezeti honlapok, levelezőlisták és hírlevelek készítőit, ismerőit, hogy a Kárpát-medencén kívüli magyar internetes jelenlétet bemutató WebVilág!

rovatunkba bemutassuk. Célunk egyben bemutatni a Kárpát-medencén kívüli összes magyar szervezetet, könyvtárakat, a rádió- és tévéadásokat, újságokat, közölni ezek programjait, ismertetni rendezvényeiket is.

A Magyar Online várja a magyar szolgáltatásokat bemutató rovatába, ahol magyar éttermeket, fordítókat, ügyvédeket, orvosokat és egyéb szakmák képviselőit, vállalkozásokat ismerteti.

☺ A MagyarOnline.net pályázatot hirdet a Kárpát-medencén kívül élő magyarok részére. A pályázat kiírásában részt vesz a Kanadában kéthetente megjelenő Magyar Krónika.

1. A magyar közösségem és én!

2. Mit jelent magyarnak lenni?

Pályázat helye: a MagyarOnline.net Forum MagyarOnline.net Pályázat — A pályázati munkák terjedelme 3-4 gépelt oldal, alatta szükséges közölni a pályázó teljes nevét, életkorát és lakóhelyét. Beküldési határidő: 2002. november 30. A pályázat lezárása után címlapunkon szavazási rendszert indítunk. Az első díj 100 USD. MagyarOnline.net Évkönyvet, és trikót kap mindenik téma első három helyezettje. A bekapcsolódó szervezetek, kiadványok további különdíjakat is felajánlanak: Magyar Krónika (Kanada), Független Magyar Rádió Toronto, a HID (Ausztrália), Magyar Liget, és Ághegy Szerkesztősége (Svédország), American Hungarian Panorama (USA), Magyarodiy Szabolcs (Kanada).

☺ Készül a MagyarOnline.net Évkönyv, amelyben interjúk, riportok, portrék, fényképes riportok 2002 a kiemelkedő magyar eseményeiről, szervezetek bemutatója, válogatás a pályázatra beérkezett írásokból, a fórumból, irodalmi és művészeti antológia, részletek munkatársunk, Ferenc Zsuzsanna Kik ügyei című egyperceséből és szórakoztató rovatok sorakoznak majd. A várhatóan 19.00 USD áru könyv előjegyezhető a magyaronline@yahoo.com, szekesztoseg@magyaronline.net címen.

☺ MagyarOnline.net Chat - Magyar idő szerint, minden este a világ számos országából népes társaság cseveg. A kaliforniai H. Andrea elkészítette a fotóalbumukat: <http://ourworld.cs.com/forumsmemoiren/mocsalad.htm>

☺ MagyarOnline.net KiKi - Több, mint huszonegyezer tagja van a világ minden országából. Kizárólag személyi lapok és adatok listázására szolgál név, helység, foglalkozás, hobbi alapján.

Az Általános Beszélgető Fórum témáinak címeiből: Receptgyűjtemény rosszkedv ellen, Szórakozottság, Új vagyok - Debreceniek, Kicsit nosztalgizunk is... , Ki merre járt a nagyvilágban?, Ez is, az is... kötetlen témák, gondolat töredékek. Jó itt lenni, Budapest, Budapest... , Kolozsváriak, ide!!! , Duna-Fekete-tenger Csatorna építőinek kárpótlás? , Emberi hibák , A legérdekesebb álmom, Mentalitás - névhasználat, család, karrier... , Mit szóltok a romániai népszámláláshoz? Választás, Funar, Kolozsvár polgármestere

☺ December végén, és 2003 január első hetében, Adelaideben rendezik a 12. Ausztráliai Magyar Kulturális Találkozót. A szervező Ausztráliai és Új-Zélandi Magyar Szövetség képviselőivel a MagyarOnline.net Forumában, Ausztrália címszó alatt rendszeresen közöljük a találkozó tudnivalóit, a szervezők válaszait az érdeklődők kérdéseire és javaslataira. A találkozóról a MagyarOnline.net munkatársai riportokban számolnak be. A találkozó honlapja: <http://go.to/talalkozo>

Hogyan maradjunk magyarok?

Rendkívül hasznosnak tartunk minden olyan kérdést, amelyek válaszra kényszerítenek. A Magyar Online kérdés-e ilyen. Szemelgetünk — részleteket közlünk — a válaszból.

Magyarnak lenni: emberként cselekedni

... Amíg gyermekek vagyunk, magyarságérzésünk nem fejlett, s felnőtt korunkban is attól függ, mennyire vagyunk érzékenyek például a hazaszeretetre. Kifejlődése ezer dologtól függ: család, környezet, személyes belső tartalom. S amint eljövünk otthonról, akkor (talán évekkel később) jár át bennünket az érzés: magyarnak születtem. S egy furcsa vákuum keletkezik belül. A dolgokat csak elmúlásuk után kezdjük igaz értéküknek megfelelően kezelni. S az idő előrehaladtával a megvilágosodás is erőteljesebb, s a gyönyörűségecs honvágy csak hosszú évek után kezd mardosni a lelket. Ez az adott ember belső felépítésétől határtalan mértékben függ, mert ismerem olyat, aki nem hogy tisztelné magyarságát, hanem minden elkövet, hogy eltitkolja, sőt szégyelli.

Magyarnak lenni annyit jelent, mint Tenni. Ehhez én egy másik összetevőt adnék: Embernek lenni ... s annak megfelelően cselekedni.

... Magyarnak lenni ritkaság külföldön, mert összehasonlíthatóan sokkal kevesebben vagyunk mint más nemzet. Nem fájó, vagy takargatni való érzés, hanem mint a mágnes, körülvesz, felemel, bátorságot ad mindenhez. Kell, hogy tartozzunk valahova. Erre mindenkinek szüksége van, akár bevallja, akár nem. (Akik eltitkolják magyarságukat, annak oka van, arról most nem írok...)

... Milyen tulajdonságokkal rendelkezik a magyar ember? Épp olyanokkal, mint bárki más. A kérdést pontosítva:

Milyen különleges tulajdonságokkal rendelkezik a magyar ember? A válasz ez lehet: rendkívüli szívóssággal, becsületességgel. Persze, az adott ember belső tartalmaitól függően. Általában ez jellemzi a külföldön élő magyar embert.

Maradjunk-e meg magyarnak. Erre a kérdésre azt válaszolom, hogy feltétlenül, hiszen fogatkozunk, bel-, és külföldön, s a kimutatások azt mutatják, hogy fogatkozásunk feltartozhatatlan. Bizonyító erejű könyvek alapján a magyarság nem kétezer éves, múltja szinte az emberiség létrejöttével egyidős. Ezt nem tudjuk bizonyítani, s nem is szükséges, de a feltétlen tiszteletet ébreszt, szeretet házánk, kultúránk iránt. Kell, hogy egymás felé forduljunk, otthon és külföldön, kell hogy segítő kezet nyújtsunk rászoruló honfitársainknak, mindenkinek. Ezzel tehetünk legtöbbet magyarságunkért, ezzel lehetünk Igaz Emberek.

Bab

Magam is veszteség-halmaz vagyok

Aki Európában él, annak nyilvánvalóan egyszerűbb és olcsóbb is az anyaországgal való kapcsolattartás. Gyereket, ha van igénye erre, könnyebben küldheti "haza" nyelvtanulás vagy rokonlátogatás céljából. Ahhoz, hogy

magyarul beszélhessek, nincs feltétlenül szükségem Berlinben magyarnyelvű környezetre, mert 70 perc alatt Budapesten lehetek, ahol nyelvi igényeimet kielégíthetem.

... Mégis közelebb hoz a nyugati magyarhoz a sorsközösség érzése az idegenben. Azt az igényemet, hogy helyzetemből adódó problémáimat megbeszéljem egy hasonlókat átélt embertársammal, csak az itteni magyarok körében tudom kiélni. Ez az otthoni magyaroknak ismeretlen, tehát idegen, sőt bizonyos mértékig érthetetlen is. Ezek a diaszpórában óhatatlanul keletkező gondok a legtöbb esetben hasonlóak, és az elmúlt 50-100 évben a mindenkori történelmi időtől, generációtól többnyire függetlenek voltak, sőt generációnként ismétlődnek. Ezek között szinte első helyen szerepel a másodgeneráció magyarságtudatának kérdése ... Tudomásul kell venni, hogy a magyarságtudat ápolása másként jelentkezik a kivándorló nemzedéknél, mint az ott született kétnyelvű és születési helyét anyaországgént megélt következő generációnál. Ők otthon érzik magukat, nincsenek diaszpórikus élményeik, sem beilleszkedési gondjaik, tehát a nyelv ápolása nem automatikus igényük. Az lenne szomorú, ha nem így lenne. Ha ennek ellenére megtanulják az elődök anyanyelvét, az nem a saját igényük, kényszerük, hanem a szülők igénye és fáradhatatlan, munkájának eredménye.

... Okosan tesszük, ha utódaink magyartudását nem megköveteljük, hanem elsajátításra ajánljuk, hozzájuttatjuk őket az anyanyelvünkön elérhető sikerélményekhez. Ennek mikéntjét magunknak kell kitalálnunk, meg tapasztalunk. Dőreség Magyarországról hívott előadóktól várni a receptet a megoldáshoz, hisz nekik nincs ilyen gondjuk. Szomorúnak tartom, hogy a következő generáció már nem vagy rosszul tud magyarul. Ennek ellenére óvakodnék attól, hogy tragikus veszteségről beszéljek.

Magam is veszteség-halmaz vagyok. Ha körülnézek felmenőim között, bizony-bizony szégyenletes módon meg kell állapítanom, hogy nem beszélek sem görögül, sem szlovákul, sem szerbül. Németül tudok, de ez sem bajor, illetve dunai sváb dédanyáim érdeme. Hát, így vagyunk mi itt a Kárpát-medencében. Férjem a család másik nagy veszteség-halmaza: berlini létére az anyanyelven kívül megtanult ugyan a kedvemért magyarul, és folyékonyan beszél angolul, de elveszett az ősök szempontjából, mert nem tud sem lengyelül, sem litvánul, ahogyan a nyugat-porosz anyai és kelet-porosz apai nagyszülei otthon beszéltek. Ennek tükrében szinte felsorolhatatlanok Zsófi lányunk veszteségei. De komolyra fordítva a szót: ki-ki igénye szerint igyekezhet megtanítani ivadékait a maga anyanyelvére. ... Újabb magyar beházasodási hullám híján az unokák valószínűleg már nem fognak magyarul beszélni. ... A diaszpóra és annak specifikus gondjai újratermelődnek. De nem az emigráció gyermekeiben, hanem az újonnan érkezettekben.

A folytatást illetően hagyni kellene a fiatalokat érvényesülni, ha már kineveltük vagy megtaláltuk őket. Látni kell, hogy a mai világban a dolgok egyrészt megfoghatatlan sebességgel változnak, másrészt az innováció = siker = infrastrukturális tudás a fiatalok (25-35 évesek) kezében van, akik más nyelven, más eszközökkel, más normákkal kommunikálnak. ...

Van jövő mégis, hisz ameddig vannak idegenben élő magyarok, addig lesz igény az összetartozás kifejezésére is.

Tisztelettel és szeretettel a távoli Európából:

Pomperly Judit

Szarka András: *Az utazó*

Ha úgy vesszük, hogy életünk egy nagy utazás, akkor én is utazó vagyok, aki kiszállt egy állomáson, aminek neve Svédország. Ide vetett az élet, és volt alkalmam megismerni ezt a mikrokozmoszt, az itt élő fajtámbelieket, a helyieket és egyéb nációkat. Jelentéktelen tagja lettem egy szervezetnek ami tulajdonképpen a helyi magyar fiatalokat tömöríti. A neve SOMIT (Svédországi Magyar Ifjúsági Társaság)

A SOMIT-ot ha jellemezni kéne, akkor, azt mondanám, hogy az adott korhatáron belül vegyes társaság, és azért van, mert ugyanazt az anyanyelvet beszéli, egyébként semmi közös nincs a tagokban. De miért is lenne? Hiszen az Úr gondoskodott róla, hogy minden embert egyedi példányban gyártson, olyanok vagyunk mint az ujjlenyomat.

Szóval, a SOMIT eddig az évi 3-4 alkalmi találkozóit Tångagärde-n tartotta az Egyház jóvoltából, ugyanis a tångagärdei ház az Egyházé.

Ez nem így lesz idén ősszel, mivel az egyház (kis betűvel írom, mint nemecek ☺) úgy gondolja, hogy nálunk nem az egyházi erkölcsi normákkal összeegyeztethető tevékenység folyik. Ez igaz! Nincs képmutatás, állszentség, felsőbbrendűségi érzés, világmegváltói gondolatok. A fiatalok nagyokat buliznak, ital is kerül az asztalra, cigaretta is van bőven, zene meg mindenféle minőségben. Másnap előadásokon vesznek részt, ha alkalom adja akkor istentiszteleten. Ez utóbbi talán egyszer ha előfordult: a jó öreg anyaszentegyház megerőltette magát és minden igyekezetét beleadta, hogy jó pásztor módjára örökjön a magyar fiatalok szellemi világa felett. ☺ Jahh! Hát hol vannak azok az idők, amikor Jézus ment a hívek közé, ma már a híveknek kell a plébánoshoz meg tiszteletes urakhoz menni ha lelki megnyugvásra, kis szellemi útmutatásra van szükség.

Hát igen! A jó öreg egyház semmit nem változott az évszázadok során, csak éppen vesztes lett az állammal vívott örökös hatalmi harcban. Ennek eredményeképpen tudtak demokratikus társadalmi rendszerek is születni. ☺ Aj micsoda szerencse, hogy így történt, egyébként ugyanott tartanánk, mentális tekintetben, ahol a muzulmán államok.

Gyermekkoromban vasárnaponként én is ott voltam a templomban meg vallásórakon és hittem mindent amit a Tiszteletes úr mondott és mesélt. Hitem nem is annyira Isten felé forduló volt, mint inkább a pap felé. Miért is ne hittem volna, és miért is ne csodálattal néztem volna a papra, amikor azt láttam, hogy becsületben megöszült paraszt bácsikától kezdve a mindenki fölött hatalmaskodó párttitkárig bezárólag, alázattal és tisztelettel van a pap iránt?

Aztán jött a tinédzserkor amikor lázadni „illet” minden fennálló rendszer ellen, ez alól az egyház sem volt kivétel. Nekifogtam, elolvastam én a Bibliát, és csak ámuldoztam, hogy micsoda egy terjedelmes olvasmány, és micsoda óriási spirituális üzenete van az ember számára. Igen, ámuldoztam, mert addig, húsvétkor, karácsonykor, szinte mindig ugyanazt a részt ragadta ki a pap a Bibliából és kifejtette ama kis töredék üzenetét. Ami természetesen szép és jó volt, de elcsépelte, miután az ember már oly sokszor hallotta.

Felvetődött bennem egy nagy kérdőjel: Tulajdonképpen mi is az egyház, mint intézmény? Mi célt szolgál?

Az egyház feladata lenne a népet felemelni, a feltétel nélküli szeretetre tanítani, a nemzetet összetartani. Tulajdonképpen úgy kéne viszonyulnia a mindennapi emberhez, mint jó szülő a gyermekéhez. Utat kéne mutasson, oktasson, az életre felkészítsen, és szellemi útravalóról gondoskodjon. De mindenekelőtt példásan kéne viselkednie, hiszen köztudott, hogy a gyermek soha nem azt fogja csinálni, amit mondunk neki, hanem lekopirozza a viselkedésmintákat.

Nézzük csak meg a ma emberét, mire is tanított minket a „Szürke Eminenciás apukánk” az évszázadok alatt. Rávetett minket hogy menjünk el a szentföldre, öljünk és raboljunk Isten nevében, mert a szentföldet most másként gondolkodók, más vallásúak lakják és ez gyalázat. Most le van döbbenve a nyugati keresztényvilág mikor ugyanezzel a fanatizmussal találkozik napjainkban. Csak nyugalom, még mindig jól állunk, a kelettel való versenyben, jobbanrosszban előttük járunk néhány száz évvel. ☺

Amit még tanultunk: a családon belüli viszály, pápák és ellenpápák kíméletlen véres, népet nyomorgató harca, olyan pápát is jegyez a történelem, aki előtte kalóz volt és egész élete egyetlen jócselekedete az volt, hogy meghalt.

Megtanultuk még azt is, hogy igenis a pénz a legfontosabb a világon, és hogy ezt szentesítsük, rányomjuk a pénzre „Mi Istenben hiszünk” né’ csak még egy amerikai dollárt. ☺ (Ha valaki mocskolni akarta Isten nevét... hát nekik sikerült, egy világi egyház sem tiltakozott ellene.) A kereszténység hajnalán pénzt adni kölesön kamatra megvetésre való szégyenteljes dolog volt, ezért csak a zsidók üzték a „bankáros” szakmát. Ma már van Vatikáni bank is! Irigykedve néz a keresztény a zsidóra, mert ők tartják kezükben, ami mindig is az övék volt (mert mi adtuk a kezükbe) – a világ pénzügyeit. ☺

Számos és számtalan negatív példát fel tudnék még hozni az egyház ellen, amit „utazásaim” során tapasztaltam, de miért tenném? Hiszen voltak jó dolgai is az egyháznak: megtanított írni és olvasni, minket halandókat! ☺ Nézzük csak azokat a népeket, ahol az egyház okosabban működött, a saját hatalma fenntartásának érdekében. Csak nagy későn kapott az orosz, román, szerb stb... könyvet a kezébe. Mai napig meglátszik a lemaradás, nem gazdaságilag, civilizációs szinten.

Mi magyarok? Nem is tudom, egy megkeseredett széttagolt nép, szakértője a testvérháborúnak, széthúzásnak, még ezer év után sem tudjuk ki volt a jó! István vagy Kopány? Igazság csak egy van, pontosabban legfelsőbb igazság. Az olyan mit a piramis csúcsa, ahogy haladunk felfelé az alapoktól sok szempontot használunk, és sok szempontból forgatunk meg egy kérdést, aztán feljebb lépünk, és magasabb, felsőbbrendű szempontok alapján mérlegelünk, így kizáródnak az alacsony rendű szempontok, mint például az előítélet. Így haladunk és fejlődünk, és lépünk egyegy fokkal feljebb, míg felérünk a csúcsra, ahonnan szemünk elé tárul komplexitásában is a táj, amiről azt hittük addig, hogy a világ egyetlen oázisa, egy kis oázis. Most látjuk, hogy csak a nagy sivatag kis, jelentéktelen része. Bizony-bizony, sok oázis létezik még, és mindegyik vizét megkóstoltam, létezik még tiszta forrás a miénken kívül, ott vannak a hinduk, a buddhisták, a mohamedánok, valamennyi, ősirata az Isten feltétel nélküli szeretetét üzeni. (az hogy az ember hogyan használja ezeket az iratokat saját, önös célra — ez külön regény)

Hát a svédországi magyar egyház még mindig az alapoknál tart? Aki cigizik, iszik, fiatal és bohém: nem jó keresztény! Erre tudok egy jó példát: Churchill mindennap bevágta a napi kenyekjét, rengeteg szivart elszívott, ellenben Hitler se nem ivott, se nem cigarettázott, se nem nőtt, de romba döntötte Európát. Teljesen józanul csinálta! Kiirtott néhány millió embert! Churchill?! Bölcsességgel, kis kenyekmórral és nyugodt kitartással, nem hagyta a népét veszni, hagyta inkább Pearl Harbort pusztulni (a brit titkosszolgálat még időben tudott a támadásról, de hallgatott) és talált Európának megmentőt.

Szóval, hol is tartunk? Milyen magasságon ítélünk meg egy embert? A mindennapi dolgai azok amik minősítenek egy embert? Hányszor mos fogat, iszik-e vagy sem, cigarettázik-e vagy sem, mennyire „erkölcsös” életet él-e? Nem az a magasabb szellemi szempont, hogy mit képes tenni ez az ember az embertársaiért? A népéért?

Hmmm! István vagy Koppány? Mi a tét? Túlélés vagy a hitünk? A túlélés István, a hitünk meg Koppány... a csonka piramis. ☺ És apáink választottak, de lelkükben maradt „kegyes Ósanya, kegyes Vízanya, kegyes Földanya...” Ami igazán fájlalni való, nincsenek már sámánjaink csak „igaz” keresztény papjaink. Akik a fiatalságban nem is keresik a jót, a megmenthető és felerősíthető jót, csak a rosszat, az egyháznak nem tetsző dolgot. Szellemi és mentális szürke hályog ez. Az Egyház nem a bölcs, szelíd útmutató, hanem a kitagadó büntető ember, akit öregségére minden fia magára hagy.

A zsidó kabalisztikában a hatágú csillag az ember jelképe, mai néven a „Dávid Csillag” ami tulajdonképpen két egymásba fordított egyenlő oldalú háromszög. A csúcsával felfele mutató háromszög jelképezi a szellemi, mentális pozitív törekvést, „az istenkeresést” a „felhúzó erőt”. A csúcsával lefele mutató háromszög, az a negatívum, az anyagba való süllyedés, a korlát, a szellem lesüllyedése, a sátáni erők, amikor elveszünk a mindennapok kis harcainban, amikor nem látjuk a fától az erdőt. Nagyon is jól van szimbolizálva az ember, mi vagyunk középen, félúton a mennyország és pokol között. Meg van bennünk az Isteni jószág, és az ördögi önzés. Legjobban ezt az ember a kisgyermeknél figyelheti meg, aki egyaránt képes mindenét megosztani társaival, de kíméletlenül átgázol riválisán. De ő még gyerek, „nyersanyag”. Nekünk szülőknek lenne a feladatunk, őt megmunkálni, és felerősíteni benne azt a bizonyos felfelé mutató háromszöget.

Örömmel vettem tudomásul, hogy vannak azért idősebb bölcs emberek, akik még hisznek a fiatalokban és szívesen mutatnak utat, ha erre felkérjük őket. Van szemük látni a jót a fiatalban és igyekeznek a „nyersanyagot” legjobb tudásuk szerint csiszolgatni.

De ki is vagyok én?! Csak az Utazó, aki kiszállt a vonatból, megnézte a helyieket, látott és hallott aztán megy tovább, mert újabb megnézni való városok és emberek vannak még hátra.

Virtuális „telephelyem” caprital@hotmail.com

Malmö, 2002 szeptember 8.

Nyári történetek

Otthon Északon

(egy magyar evangélikus lelkész gondolatai)

Bevallom nagyon tartottam az elutasítástól, mert nagyon sokat vártam tőle. Végre megtanulhatok rendesen norvégul, hiszen anynyit felejtettem a mintegy 10 évvel ezelőtti népfőiskolai esztendő után és idehaza is oly nehéz gyakorolni a nyelvet. Meg a családommal is együtt lehetek végre. Igazi aktív kikapcsolódásnak ígérkezett, csak a feleségem, Angéla, másfél éves kicsi lányom Sarolt és én. Ábrándoztam és éreztem, hogy ki kell menni, meg kell nyerni az ösztöndíjat az oslói Nyári Egyetemre. Bár még 2001-et írtunk sőt tél volt, nagyon hideg tél s a család furcsállva fogadta elképzeléseinket - hogyan fogtok utazni, hol fogtok lakni, ki vigyáz a gyerekre, mit fogtok ti ott csinálni annyi ideig, mit fogtok ott enni, - kérdezték -, de mi kitartottunk elhatározásunk mellett. Nos, beadtuk a jelentkezésünket, s lám egy hónappal később megkaptuk a választ - mehetünk! A nagy dolgok azt hiszem így kezdődnek az ember életében egy jó nagy felesugrással.

A tavasz és a nyár a készülődés jegyében telt el és végül eljött a nagy nap is. Meg a kételyek is. Valóban szükségünk van erre? De indulnunk kellett és beültünk az autóba, a tetőn a biciklikkel. Az úton rengeteget beszélgettünk. Már lassan 7. éve vagyunk házasság és már nagyon ránk fért. Mire megérkeztünk, én már nagyon vártam, hogy megmutassam Angélának Norvégiát, Oslót, ahogy én ismerem. Vidéken a kedves nyitott embereket, az érintetlen természetet, a fjordok világát, a havas hegycsúcsokat és gleccsereket. És még az időjárás is jónak ígérkezett, csak az éjszakai nap zavarta egy kicsit kislányunkat. Megérkeztünk hát és elfoglaltuk a szállásunkat, amely pont félúton volt az egyetem és a belváros között. De jó hogy hoztunk bringát...

Az első napokat lefoglalta a környezet felfedezése és a legegyszerűbb utak megtalálása, de hamarosan kezdődött a Nyári Egyetem.

A nyitó alkalmon említették, hogy 93 ország több, mint 600 diákja vesz részt az idei képzésben. Magyarországról 10 résztvevő volt. A Nyári Egyetem fő feladata, hogy a külföldre messze elszármazott, de gyökereiket felkutatni akaró norvégok megismerhessék múltjukat. No és azok a nem norvégok is tanulhatnak itt, akik a nyelvben, vagy a kultúrában akarnak jobban elmélyedni. Nos ezek voltunk mi.

A tíz évvel ezelőtti egyházi népfőiskolai itt tartózkodásom alatt jó kapcsolatok épültek ki egyházi személyekkel, amelyek mostanra érték be. Ennek következményeképpen alakult ki a testvéregyházi kapcsolat a magyarországi északi egyházkerület és a More és Romsdal egyházkerület között. Ezen belül magyar gyülekezetek is alakíthatnak ki kapcsolatot norvég. **Folytatása a 22. oldalon.**

Békássy N. Albert: **Van-e magyar Bibliánk?** Kecskeméthy István 2002-es bibliafordítása

Előljáróban szabad legyen visszakanyarodnom a Figyelő A Bibliáról c. írásához, amely a Magyar Hírlapban Online és e lap előző számában is megjelent. A szerző ebben nehezményezi, hogy „lehetetlenség a Bibliával való objektív, tudományos foglalkozás, mert azt emberek írták ugyan, de tollukat a Szentlélek vezérelte. Nem a maguk gondolatait írták le, hanem Isten kinyilatkoztatását”. Ergo: a bibliakutatás eredménye eleve adott. Sőt tovább megy: aki saját értelmét és történelmi tudását használja, az eretnek! A Figyelő szélmalomharcot folytat a Bibliával való foglalkozást, de már csak úgy, mint rendkívül értékes történelmi dokumentummal. Közben figyelmeztet: szükséges az alapos történelmi ismeret különben hamar tévútra kerül az avatatlan olvasó. Sőt, ha érdemi eredményeket akar valaki elérni a Bibliakutatás terén, akkor semmiképpen sem szabad isteni kinyilatkoztatásként kezelnie ezt a dokumentumot.

Mi a Biblia? A görög szó biblia könyveket jelent és a “könyvek könyvének” tartott műalkotás, kívánság szerinti több mint kétezer nyelven élvezhető. Hála a modern tájékoztatóeszközöknek, letölthető a világhálóról, hallható-látható változatban is hozzáférhető. Világszerte sok millió példányban kinyomtatva, számban mesze felülmúl minden ismert könyvkiadást és a korunk legismertebb könnyűzenei alkotóinak aranylemezes kiadványait. A zamatos nyelvezetű, jó négyszáz éves, Károli Gáspár gönczi református lelkipásztor és munkatársai jóvoltából létrejött első teljes magyar bibliafordítás még ma is fellelhető néhány eredeti példányban. A közelmúltban óriási felháborodást keltett a vizsolyi Biblia egyik 1590-es első kiadásának elrablása. A Bibliát 1804 óta évente sok millió példányban terjesztette és magyarul is sorozatosan kiadta a Brit és Külföldi Bibliatársulat, majd a magyar nyelvű biblia gondozását 1949-ben átvette a Magyar Bibliatanács és kiadását pedig a Református Sajtóosztály. Legutóbb 1991-ben, a vizsolyi biblia emlékére került a magyar nyelvű új bibliafordítás kiadásra. A Biblia a keresztyénség számára egyértelmű a Szentírás – illetve Isten az embernek kijelentett beszéde egybefoglalásával. Két részből áll:

Az **Ószövetség** – vagy Ótestamentom héber nyelven íródott és 39 könyv gyűjteménye, ebben az üdvösség, az üdvözítő ígérete és várása a központi téma. A zsidók számára a teljes bibliát jelenti, amely a Tanak fogalmát fedi. Ez pedig a Tóra (a törvény), Neviim (a próféták) és Ketuvim (az íráskönyvek) kezdőbetűiből összetevődő szó. Legrégibb részei valószínűleg Kr.e. 900-ban íródtak, lásd a Qumran-i tekercsekről. A ”legkorszerűbbek” pedig Kr. e. 160 körül. A zsidó szövegű Ótestamentum eredetije nem tartalmazott olyan fejezeteket, amelyek a görög ún. Septuagintában megmaradtak. Ezeket az ún. apokryf írásokat a palesztin zsidók kirekesztették. Csak feltételezés, hogy azonos sorsra jutott a modern írással és hangokkal közölt első összefüggő írott magyar szövegű halotti beszéd. Vulgata néven a Római Katolikus Egyház hivatalos latin nyelvű bibliafordítását Hyeronimus egyházatyja (Kr. u. 420 körül halt meg) hagyta az utókorra.

Az **Újszövetség** – vagy Új testamentom 27 könyv gyűjteménye és görög nyelven íródott feltehetőleg

Kr. u. 50 és 100 között, ez pedig az ígéreteknek és várakozásoknak a beteljesülése a názáreti Jézus személyében.

Miről szól a Biblia? Hitelevi alapon a Biblia a próféták és apostolok mindkét szövetségbeli kánoni iratai. Nem egy ember szerzeménye, hanem annak a szövegnek megőrkítése, amelyet Isten szólt az atyákhoz, a prófétákhoz és az apostolokhoz. Azok kellő hitelessége önmaguktól van, nem emberektől. A Szentírás irodalmi fejlődése is bizonyos értelemben Isten ajándékának a tükröződése, amit kinyilatkoztatása és megváltása hozott az embereknek. A keresztyének számára ennek az ajándéknak a csúcsa Isten Fia, aki valódi ember, "született Szűz Máriától". A Szentírás egységét ezért megláthatjuk a pátriárkákknak adott ígéretekben, amelyeket a próféták mélyítettek el, majd Isten Országa és a Messiás várásában. Ezek az ígéretek és ez a várakozás pedig beteljesült Jézusban, a Messiásban és Isten Fiában. A Szentírás használatát a krisztológiában ezért a teljesség elve vezérli, amelyet az egyházatyák és a középkori teológusok többször felidéztek, bár a bibliai szövegeket a saját koruk kultúrájának megfelelő módszerekkel olvasták és értelmezték. A mi korunk más módszereket ad a kezünkbe, de használatuk célja és módja a mi esetünkben is azonos.

Az **Ószövetség könyvei**, amelyeket szünet nélkül újra és újra olvastak és értelmeztek, Izrael tapasztalatainak kiváltságos tanúságai. Azé a reményé, amelyet az üdvösség és az üdvözítő ígérete és várása jelentett a zsidóknak. Jézus idejében a zsidók reménye különféle formát öltött a politikai frakciók különféle csoportjai körében uralkodó nézetek szerint. Bár e remény végző beteljesülését biztosnak tartották, mégis homályos maradt a beteljesedés módja. A farizeusok például úgy tartották, hogy a messiás király Dávid sarja lesz, míg az esszénusok e királyi Messiás (Fölkent) mellett, akit a politikai hatalom illet majd, egy papi Messiást is vártak, aki megelőzi az előbbit, sőt egy Prófétát is, akik mindkettő előtt jár majd. Izrael népében a hit és a remény középpontja volt a várakozás Isten uralmára, amely üdvösséget hoz majd minden embernek és gyökeresen átalakítja az ember állapotát. Eljövetele, az örömhír (evangélium – lásd az Újszövetség könyveit) tárgya, fölemeli majd Jeruzsálemet és az egész világot beragyogja. Ez az egyenlőségen és igazságosságon alapuló uralom kinyilvánítja majd minden ember előtt Isten szentségének igazi jellegét, aki minden ember üdvösségét akarja. E világ erőit azonban, amelyek Isten királyi hatalmát bitorolták, megfosztják majd hiú címeiktől. Isten uralmának nagyszabású megnyilatkozásai között mindenekelőtt az ember halála fölötti győzelme nyer említést, amelyet a feltámadás által valósít meg.

Az **Újszövetségben** azt látjuk, hogy az "alulról" és a "felülről" jövő irány, amelyek által Isten az Ószövetségben előkészítette eljövételét az emberek közé megalósult. A názáreti Jézus személyében találkozik ezeknek az ígéreteknek és várakozásoknak a beteljesülése; "felülről", amennyiben az embereket egyre meghittebben hívja Isten Szava, Lelke és Bölcsessége; és "alulról" amennyiben egyre inkább kirajzolódik a messiás képe, mint a béke és igazságosság királya, mint megvetett Szenvedő Szolga, mint a titokzatos Emberfia, és előidézi, hogy általuk az ember fölemelkedjék Istenhez. A krisztológia két útja nyílik meg ezáltal: az egyikben Isten kinyilatkoztatja magát Jézus Krisztusban, aki eljön az emberek közé, hogy megmentse őket saját életének közlése által; a másikban az emberi nem megtalálja Krisztusban, az új Ádámában ősi hivatását, hogy Isten fogadott gyermekévé legyen. **Folytatás a 15. oldalon**

PÁRIZSI DEKÁD

(Római tudósítónk nyári barangolásai) Francia barátom vacsorára hívott. Egész nap Versaillesben kószáltam, estére érkeztem a találka helyre, egy templomba. Egy Esküvő kezdődött éppen. Kiderült, hogy a lakodalmas néppel vacsorázhatunk Erre a pofátlanságra, nem voltam képes: rövidnadrág volt rajtam, izzadt ing és szandál... Köszöntem és búcsúztam. A Saint-Michel sugárúton sétáltam és Ady Párizsban járt című versét mondogattam magamban Épp ott tartottam, hogy "Szent Mihály útján suhant nesztelen", amikor BUMM... BUMMM... BUMMMM... vad hip-hop zene. A Saint Germain bulváron Lesbian and Gay Pride...

Ilyent eddig csak tévében láttam. Zenebona, ugráló, emberi lénynek nehezen nevezhető, valami nagy felvonulás. Mindez a kultúra fellegrárában, Párizsban. Szegény Ady nem írt volna olyan szép verseket, ha mindezt látta volna. Ezek nem "suhantak nesztelenül", hanem nagy zajjal vonultak és reklámlapokat osztogattak. A „párok” kézen fogva, egymást simogatva, vonaglottak a Saint Germain-on... A társadalom egy része a saját nemiséget sem ismeri. Mivel nem ismeri, nem is értékelheti. Ez a csőd tetőpontja. A menet végén szemeteskoscsik. Pillanatok alatt takarítottak. Két nap alatt rengeteg helyen megfordultam.

Térképpel a kezemben barangolok Párizsban: Palce des Vosges, Archives Nationales, Centre Nationale Pompidou, Atelier Brancusi, Forum des Halles, Bourse du Commerce, Opera, Biblioteque Nationale, Palais Royal, Jardin du Palais Royal, Bourse des Valeurs, stb. Heti jegyem okos ajándék volt barátaim részéről. Kihasználta. A 73-as busz fedélzetén utaztam a Champs Elysses-n. Az Arc de Triumphe mellett elhaladva továbbgurultunk az Avenue de la Grande Armee-n. Keresztül-kasul beutaztam Párizst. A Picasso múzeumban érdekes gyűjteményt láttam. Ez a Pablo nagyon elvont, de végtelenül okos ember lehetett. Az viszont igaz (be kell vallanom), hogy számos alkotását nem értem. Csak álltam és bámultam. Picasso néhány művével kicsúfolta korát, mely őt dicsőítette... Filozofikus hangulatom támadt tőle. Ezek a kis múzeumok (Picasso és Rodin) meg sem közelítik a Louvre méreteit, és mégis egészségesebben hatnak az emberre. Nem lehet kultúrsokkot kapni: a kiállított mennyiségű anyag feldolgozható. Ízlések és pofonok: egyesek Szent Antal sírját keresik fel Assisiben, mások Szent Ferenc földi maradványait. Én Bonaparte sírjához zárandokoltam.

Következő állomásom a Tour Montparnasse volt. Magas, modern építmény. Nem adtam ki 7,5 eurót, hogy felmehegsek a tetejére. ... Néhány templom után a Rue de Varenne-találtam magam. Hirtelen sok (golyóálló-mellényes) zsarutermett mellett. Azt gondoltam, hogy riadót fújnak, egy csúf, erdélyi fickó miatt. Aztán rájöttem, hogy az állandó kirendeltséget látom. Az utcában székel az egykori Osztrák-Magyar monarchia diplomáciai testületének épületében (Hotel Matignon) a miniszterelnök. A Rue de Varenne 77 sz. alatt van a Rodin múzeum (Hotel Biron). Ajánlom minden halandónak, ugyanis itt a halhatatlanságot lehet megtapasztalni. Rodin gondolkodója, ölelkező szerelmespárjai megállítják az időt ... Isten keze mellett felfedeztem

az Ördög kezét is. Az egyik mozgásba lendíti az embert, a másik lebénítja. Felkerestem Bonaparte sírját is, leróttam tiszteletem a modern Franciaország és a modern Európa alapítója előtt. Az Invalides bazilikában elállt a lélegzetem. Aztán visszatértem a jelenkorba: meglátogattam az Assemblee Nationale-t, a Képviselőházat. Körbejártam, és mint egy hülye turista, néhány felvételt készítettem. Be nem engedtek...

A Concorde hídon átmentem a Szajrán és csodáltam a magasba szökellő Eiffel tornyot. Aztan a Champs Elysees-n elballagtam a Palais de l'Elysee-ig. Egy francianyelvű Románia-útikalauzban olvastam, hogy Ceausescu grandiózus palotája elé a világ legszélesebb sugárútját akarta felépíttetni. Ezért küldöttei lemérték a Champs Elysees méreteit. És megtoldotta két méterrel.. A palotája a Pentagon után a világ második legnagyobb épülete. A sugárúttal nem volt ekkora szerencséje. Miután elkészült a jelentettek neki a "hibát": a világ legszélesebb sugárútja Franciaországban van, de nem a Champs Elysses, hanem a Rue de Paris, Versaillesben a Napkirály palotájával szemben.

"Párizs ígért szabadságot, / Ti nem fogadtátok, / Járom rátok, gyáva népek, / S maradéktól átok."

A fenti versrészlet Kölcseytől származik (Rebellis vers). Nagyszerűen tükrözi érzéseimet, melyeket a palota (Grande Trianon) udvarán éreztem. Nem Trianonnal vesztettünk 1920-ban, hanem sokkal azelőtt. Párizs nem a szabadságunkat akarta elvenni, hanem - Napóleon idejében - szabadságot akart adni: Magyar Szabadságot. Mindezt Napóleon szorgalmazta és támogatta. Bonaparte megakart semmisíteni mindent, ami királyság, monarchia, elévült rendszer. A „nagyra becsült” Osztrák-Magyar monarchiát is. A monarchia volt a koporsónk. Berángatott két olyan háborúba, amelyből - meg ha nyertünk volna is - nem származhatott semmi előnyünk. Csak azért, mert közös külügy- és védelmi minisztériumunk volt... Mindez nem következik be, ha a magyar nemeseink elfogadják Bonaparte ajánlatát és lerúgják magukról az évszázados osztrák ígát! Napóleon adta a szabadságot. A magyar nemesek berúgtak és kb. 20 percig álltak ellen Napóleon tüzésére előtt. Aztán hanyatt-homlok menekültek... Kölcsey ráérezett arra, ami számomra itt a trianoni palota előtt világosodott meg: Nem Trianon okozta a vesztünket, hanem mi magunk. Évszázados tökéletlenségünk... Eltűntünk Európa politikai színteréről. Hála a részeg hűbéruraknak, a talpnyaló nemesnek. Trianont felmentem magamban. Tehetetlen haragom a nyálas magyar politikai elit ellen fordul...

Versailles lenyűgöző méretű kastély. Trianon csak a királyné „kis palotácskája”. A Grande Trianonban (itt írták alá az 1920-as békeszerződést is) a király mulatott. A Petit Trianonban a királyné lakott. Megbabonázottan álltam a Napkirály palotájának udvarán. Hatalmas kert, méreteit nehéz felfogni. Rendelgetése perverz: mialatt Franciaország nemesei és hűbérurai dorbézoltak a kertben és a palotában, XIV Lajos magához ragadta a korlátlan hatalmat és központosított Franciaországot teremtett. Franciaország nem elégedett meg ezzel, 1789-ben lerúgta a királyságot magáról. Vörös sas repült fel a jakubinusok diktatúrája után a francia égboltra és létrehozta a modern Franciaországot. Bonaparte támogatta mindenkit, aki a hűbéri Európát meg akarta.

Folytatása a következő oldalon

PÁRIZSI DEKÁD folytatása

semmisíteni. Magyarország nem ébredt a napóleoni öntudatra. Kevés költő látta be ezt a nagy lehetőséget. Maradtunk az osztrákok igája alatt, a "kényelmes" szolgaságban. Bonaparte szelleme messze van tőlünk, még manapság is! Kölcsény átka reánk szállt... Nehéz lesz megszabadulni tőle!

Az Eiffel torony van soron. Franciák magyarázzák, hogy "effel"-nek kell olvasni. Érdekes a francia nyelv. Egyet ír, mást olvas... Gustav Eiffel 1887 és 1889 között építette. Ha arra gondolok, hogy Marosvásárhely közelében egy csúf híd hat évig épült, akkor utolér a kacagás... Szerintem, fallikusan ível a magasba. A jegyet - természetesen - a csúcsig vettem. Onnan a magasból a Notre Dame, az Arc de Triumph, a Grande Arche és maga a Tour Monteparnasse is eltörpült. Néhány perc kellett amíg megszoktam, hogy alattam 300 m mélység tátong. Már a második és a harmadik emelet közötti liftszakaszon "inamba szállt a bátorságom". Egyszerre csak jobbról, balról gyorsan távolodó város-részeket láttam. Minden alattam maradt... Krisztus ördöge próbálkozhatott volna az Eiffel torony tetején is... Fenn a tetőn információ-halmaz várja a turistát. Pontosan megvan adva a világ összes nagyvárosának az iránya. Bukarest és Budapest között a távolban Erdélyt kerestem. Pontosan megtudtam, hogy milyen irányba van szeretett szülőföldem... "Szállj dalom szállj, röpké kismadár; a határokon túl a Hargitáig szállj..." - dúdolgattam. Érdekes: a képzeletbeli vonal Erdély felé Napóleon sírja felett nyílegyenesen mutat a Notre Dame irányába, majd eltűnik a messzeségben. Körülöttem volt mindaz, amit az elmúlt napokban

"felfedeztem": az Arc de Triumph, a Champs Elysees, a Montmarte, a Pantheon, a Monteparnasse üzletház tornya, a Notre Dame, a Louvre, az Assemblee National, kertek, sugárút, minden... 3-4 órát lehettem a néhány négyzetméternyi tetőn. Sikerült felfedeznem Párizs legeldugottabb zugait. Ehhez hozzásegített a részletes magyarázat is, mely képekkel hívja fel az érdeklődők figyelmét a vonatkoztatási pontokra. Körülöttem minden vas volt, mégsem rideg a szerkezet. Zseni alkotta. Mert ez a Gustav zseni volt. Kis szobája volt a tetőn. Itt fogadta 1889. szeptember 10-én (Claire Salles kedvese társaságában) Thomas Edisont, aki fonográfjának egyik modelljét vitte el a francia fizikusnak. A kis szoba ugyanúgy van berendezve, mint annak idején és élethű figurákkal teszik elevenné a rég meghalt gondolkodókat. A szellem magasra száll, nem maradhat földközélen maradni. A Tour Eiffel ezt jelképezi.

Itt fent megtudtam, hogy Washington 6175 km-re fekszik, Lima Peru 10245 km-re, Rio de Janeiro 9146 km-re, Roma 1109 km-re, Bern (csak) 439 km-re, Hanoi 9214 km-re, Moszkva 2495 km-re, Berlin 882 km-re, Sidney 16962 km-re, Peking 8240 km-re, Bukarest 1879, míg Budapest 1254 km-re található... A toronyba (2. és 3. emelet között) a kezdeti liftekkel évenként egy millió ember jutott fel. Az új felvonóval 1983-tól 1 perc és 40 másodperc alatt lehet feljutni. Így évi 3 millió embert visznek fel a magasba. Lefele jövet megálltam a 2. és az 1. emeleten is. Már egészen "emberséges" magasságban éreztem magam. Közellebb a földhöz... De a csúcsot sokáig néztem. Jó lett volna hajnalig fennmaradni ...

Aztán átkeltem a Szajnán, és már ott is voltam a Jardins du Trocadero. Ez az "emberi jogok" kertje. Itt fogadta

Nelson ... Mandela-t annak idején Mitterand. Elégé érdekes hely. Lefeküdtem a fübe és néztem a tornyot, melynek a tetejéről - néhány órával azelőtt - néztem ezt a kertet Érdekes körforgás. A Holt Költők Társaságában a tanár (Robin Williams) azt tanácsolja a diákoknak, hogy álljanak fel a katedrára: így más szemszögből láthatják a megszokott világot. Hát ez az Eiffel torony tényleg egy "másik" szemszög...

A Musee d'Orsay egy volt pályaudvar épületében van. Az volt az érzésem, hogy megint visszaindulok az időben! Manet, Monet, Renoir, Delacroix, Millet, Bazille, Pissarro, Sisley, Cezanne és a többi nagyok zseniális alkotásai előtt meg sem áll az ember a XIX. századig. Az impresszionizmusnak, a post - impresszionizmusnak hatása, a színek játéka valósággal rabbá teszi... Gyönyörködni lehet csodálatos szobrokban (Carpeaux, Barye, Daumier, Rodin - hogy csak néhányat említek A mai napomat Párizs egyik külvárosában kezdtem, a gótika eleven tanújának a meglátogatásával. A Saint-Denis Franciaország legrégebbi gótikus temploma. A gótika korában az ember még "keresett" valamit. A Saint-Denis veri a Notre Dame-t. Voltam a Musee d'Armeet is, az Invalidusok rezidenciáján. Itt van Napóleon sírja is. Itt az ember láthatja azt, hogy a "keresztény" Európa, az elmúlt századokban nem is volt annyira "keresztény"... Az első- és a második világháború borzalmait kép- és hanganyagok is szemléltetik. A Napóleon-szárnyban I. Napóleon Szent Ilona sziget hálószobájának a mása. Itt hunyta le örökre szemét a történelem egyik legzseniálisabb

hadvezére.. Napóleon sírját 12 angyal őrzi az Invalidusok bazilikájában. Néhány nappal ezelőtt egy francia diplomatanál vacsoráztam. Fő téma a történelem volt. Megkérdeztem, hogy mit szól a "magyar tragédiához"? Francia szemmel fogalmazta a lényegét: a magyar politika hűbéri, dinamikátlan és régimódi. A magyar nemzet, sajnos, eltűnt a világpolitika színteréről. Szomorú tény.

Búcsúzom az európai kultúra fellegrától. Párizs megváltoztatja a szellem orientációját. Au revoir Paris! Vive la France! Éljen minden nemzet, mely a szellemet részesíti előnyben és ilyen történelem felmutatására képes. Éljen minden nemzet, mely lerúgja magáról a rab-szolgaság, szüklátókörűség és primitív gondolkodásmód igáját. Gyönyörködtem a párizsi éjszakában.. Az Eiffel torony az egész varossal együtt csodálatosan ki van világítva. Az előbbi kísérteties fényben úszik. Nincs szó az élmény leírására. A franciák tudnak romantikusan élni. Ezt az európaiak eltanulhatnák. Párizs éjszaka is eleven és lenyűgöző. Más a Champs Elyses, más, a Napóleon sírja föle emelt bazilika. Más, ha az ember az Eiffel torony lábánál áll, más, ha a Sorbon környékén barangol és megint más, ha a Molin Rouge környékére téved... Ma - Fortuna jóvoltából - találkozhattam egy volt mexikói osztálytársammal is. Leféle belga sörrel öblítettük le "az út porát" ... Köszönöm néked Párizs!

Szakács Ferenc Sándor

*... testem nyüvi az utazás csak,
szellemem egyre pihen közben...*

Goethe

Svéd - magyar – román - esküvő

Folytatás az első oldalról

Nem ide tart a násznép, hanem egy mellékutcába, az apró református templomba, ahol a sokéves szolgálatban megöszült tiszteletes az élet minden apróságaira kiterjedő tanácsokkal látja el a Stockholmból idáig egyhuzamban kocsikázó fiatal párt. A templomban megilletődött csend. A soknemzetiségű gyülekezet az egyszerű szertartást figyeli. Egy nagyosan öltöztetett svéd kisfiú, szabatos neveltetésének megfelelően, le-fel szaladgál a patinás padok között. Valaki megállítja. Két nyelven is elhangzik a házasságot megpecsételő ünnepélyesen fogadott igen. Svédül ez már megtörtént, hasonlóan ünnepélyes keretek között. Balog András kereskedő és a nemrég

Stockholmba költözött Alina, most már két ország világa előtt is házasok. A történetek után a násznép hosszú kocsisora a Segesvárhoz közeli Dracula fogadóhoz hajtat. Ez a néhány szobás, vendég-lős, teraszos, úszómedencés szálló éppen esküvőkre alkalmas. Tetszett a kitűnő, figyelmes kiszolgálás, a gazdag és változatos étkek. Jó volt a zenekar, akik megszokott természetességgel fiataloknak, de korosabbaknak is, mindenféle népzenevel, sokféle mai muzsikával, négy nyelven dalolt dalokkal hajnalig szórakoztatták a népes társaságot. A szünetekben elgondolkozhatott az ember azon is, hogy a Kolozsvárról Stockholmba kitelepült népes Balogh család fiataljai miért inkább Erdélyből vagy más kisebb országok szülőiteiből választanak maguknak élettársat, mint a befogadó svédek közül, hogy aztán szép lassan mindannyian elsvédüljenek a beolvadás könyörtelen törvényei szerint. De a Dracula nevű fogadóban nem illik ilyen témán lovagolni, hiszen az ottani sokrétű szolgáltatások sorából a valódi lovaglás, néhánynapos lovaglós-kola vagy fogathajtás sem hiányzik. A fiatal pár is áldozott a nosztalgijának, amikor Ebesfalváról nem fényes gépkocsin, hanem gyeplőt fogva érkezett a lakodalom helyszínére. S hogy a különféle szokások még inkább keveredjenek, pezsgőspoharat törtek a márványpadlózatú teraszon, mielőtt a házba léptek. Ha ezt a régi dúsgazdag magyar-örmények látták volna? De hol vannak ők már? Szerteszedtek unokáikban, szerte a nagyvilágba. Akár most, ennek a kétnapos vigasságából kelt boldogságnak a fényei. Mert, hogy el ne felejtsem volt ott a közeli városokból, országokból és európaibb vidékekről származó rokonság mellett Ausztráliából érkezett vendég is. Merthogy ugyebár „globazilálódunk”? Úgy egyetemesülünk, hogy ha tehetjük, hazavisszük, otthon mutatjuk külső gazdagodásunk jeleit, hogy belsők gyarapodására emberi kapcsolataink pompáját vigyük magunkkal unokáinkig érően. Minden hazatérésünk újabb kezdet. Bizony mondom, megérdemelt volt az ebben a lakodalomban is a szívből kiáltott: Éljen az ifjú pár! Szép indulásuk az elmúlt nyár egyik szép, elgondolkoztató, igaz története.

Látogatás a Peleş kastélyban

Ha azt mondom Románia, mindenkinek van véleménye, gondolata róla. Még az is, aki 1989 előtt sohasem hallott erről az országról, most már az is tud legalább ennyit: Ceaușescu. És, hogy kivégezték. Van, akinek a szegénység, a rossz utak, a rossz vámosok és a rendőrök, az útjavítások jutnak az eszébe. Van, akinek az is, hogy az utóbbi évtizedben nagy változásokon ment keresztül ez az ország, amiben sok a jó.

Mi erdélyi magyarok elfogultak vagyunk, ami azt jelenti, hogy ahányszor szülőföldünkön járunk, az akad meg a szemünkben, hogy milyen nagy ott a szegénység, vagy arról beszélünk, hogy milyen nagy kincseken „ül” az ország, és milyen gazdag lehetne, ha okosan kihasználná azokat.

Hát én elmondhatom, hogy ezen a nyáron hozzájárultam Románia egyik kincsének: a turizmusnak a fellendítéséhez, amikor meglátogattam a nevezetes Peleş kastélyt Erdély határán, Bușteniben. Már a megérkezésnél kiderült, hogy nem mindennapi látványosságot akarok megnézni, mert a kastély még nem is látzott, amikor már fizetnem kellett. Gépkocsinkat a kastélytól négy kilométerre ingyenes hagyhatjuk, de ha két kilométerre meg akarjuk közelíteni, akkor már fizetni kell, pedig még ott sem látszik valami a látványosságból. **Folytatása a következő oldalon.**

Látogatás a Peleş kastélyban

Folytatás az előző oldalról

Az épületsor kívülről is jó állapotban van, amit annak is köszönhet, hogy Ceauşescu nyári lakja volt, de igazán belül a legszebb a múzeum. A kastélyt százharminc éve építette I. Károly román király, nyári laknak. Stílusa nem egységes. A berendezés, a díszítés királyhoz méltóak. A kastélyt több mint negyven évig építették és ez meg is látszik a részleteken. A múzeum több épületből áll: egy kisebb kastély, a Peleşoara, is oda tartozik, valamint más melléképületek, amelyek nem olyan szépen megmunkáltak mint a kastélyok, de azokon is van mit nézni. A Peleşoara is megnézhető belülről. Majdnem olyan szép, mint a nagy kastély. Mondanom sem kell, hogy mindkettőért belépődíjat kell fizetni.

Hogy teljes legyen a kép, el kell mondanom, hogy itt is megtalálható a hivatalos és a nem hivatalos ajándékarusok serege. A kedves látogató sok mindent vásárolhat. A választék a csomózott csipkétől az ásványi kőzetekig és sokféle még játékokig terjed.

A látogatás mély benyomást tett bennem. Ajánlom mindenkinek, aki szabadsága alatt változatosságra vágyik

László Attila

Nyári zsákmány

Svédfiék, mint nevük is mutatja félig magyarok. Ők nem teszik fel maguknak a kérdést: Hogyan maradjunk magyarok? A gyerekek elmondhatják magukról, hogy anyanyelvük magyar. De mert gyarapodó józan eszüket használva, nem kívánnak a tudathasadásosok egyre népesülő családjába tartozni, a legtermészetesebb módon svédek. Nemcsak nevük, apai ágról örökölt, minden lélegzetükkel használt nyelvük, hanem születési helyük okán. Nekik bizony, magától érthetően a kék-sárga a nemzeti érzést dagasztó szín, a piros-fehér-zöld csak rokonszenves, az anyjukhoz fűződő érzések kiegészítője. Mert családi szabályzatuk következetes alkalmazása folytán édesanyjukkal kezdeteiktől fogva magyarul szólnak, és az évek folyamán tudatosodva a kívülállók előtt sem szégyellik ezt, hanem olyan többletként mutatják be, mint az a kisfiú, aki dekázásban eggyel több labdapöcögtetésre képes, vagy az a kislány, aki öltöztethető babájára eggyel több ruhát adhat, mert, hogy van neki. Bennünk már rögződött az a némileg gyarapításra való hajlandóságból kiinduló felfogás, miszerint a tudás a legfőbb vagyon. Ezért aztán szüleik okos irányításával második nyelvüket is ápolgatják, iskolájukban hetenként egyszer felkeresik őket a magyar tanítónő, esténként a Duna Tv-én nézik a meseműsort, olykor édesanyjuk olvas, de egyre gyakrabban saját maguk olvasnak magyar mesét, később magyar könyvet. Az apránként gyarapodás folyamatában jelentős minden nyári vakációjuk, amit édesanyjuk szülőhelyén töltenek. Ezen a nyáron, két hetes ottlétükről gazdag zsákmánnyal tértek meg. Amikor például kiejtik a szilvás gombóc, a puliszka, az orda szavakat, érzik az ízét is. Könnyedébb lett Szervusz! köszönésük És magyarul fogalmazott mondataikban könnyebben, helyesebben sorakoznak egymás mellé a szavak. Akár a tenger langyos vizében, örömmel mártóztak meg a magyar nyelv tengerében. Észre sem vették: gazdagodtak. Bárcsak ez a nyári történet általánosnak volna mondható. (tk)

VICCGYŰJTŐK KÖRE

Miért jobb férfinak lenni? Érték a focihoz. Hétnapos nyaraláshoz elég egy kézitáska. A telefonbeszélgetéseim fél percig tartanak. Nem kell sorban állnom a mosdóhoz. Egyedül ki tudok nyitni minden üveget. Minden orgazmusom valódi. Ha bírálják a munkámat, nem hiszem, hogy titokban az egész világ engem gyűlöl. A legkisebb figyelmességért is külön köszönetet kapok. Időt és pénzt takarítok meg azzal, hogy háromhetente, nagy tételben mosogatok. Nem kell a jó híremet féltennem a nemi élettől. Az esküvőmet mások szervezik. Ha elfelejtenek meghívni valahová, az azt jelenti, hogy elfelejtettek meghívni, nem pedig azt, hogy utálnak és többé látni sem akarnak. Nyaktól lefelé nem kell borotválkoynom. Egyik kollégám sem tud könnyekre fakasztani. Nem kell minden éjszaka egy szőrös fenékhez simulnom. Ha 34 évesen egyedül élek, senki sem csodálkozik. Virággal mindent rendbe lehet hozni. Nem kell mások érzései miatt aggódnom. Hátramenetben parkolni gyerekjáték. Nem érzem úgy, hogy ki kell takarítanom, ha jön a villanyszámlás. Az autószerelők igazat mondanak. Füttyölök rá, ha nem veszik észre az új frizurámat. Ha órákon át csendben nézem a tévét a haverommal, nem gondolok közben arra, hogy biztosan haragszik rám. Nem kezdek szorongani, ha meglátom, mekkora egy kisbaba feje. Ugyanannyi munkáért többet fizetnek. Az ágyékomnak a közelébe sem kerül forró gyanta. Nem veszek hetente össze a legjobb barátommal. Az ősz haj és a ráncok karakteresebbé teszik az arcomat. A távirányító az enyém és csak az enyém. nyilvános WC ülőkéje fölött. A beszélgetőpartnereim nem nézik a mellemet. Ha óvszert vásárolok, a boltos nem próbál elképzelni meztelenül. Ha nem hívom fel a haveromat a megbeszélte időben, nem szólok a többi barátomnak, és nem próbálják közösen kideríteni, hogy mi bajom lehet. A diéta azt jelenti, hogy közepes adag krumplit eszem a hamburgerhez. Nem kell észben tartanom a születésnapokat és az évfordulókat. Sok időt megtakarítok a TV sorozatok kihagyásával.

Lökött kérdések - *Mire használják az indiánok a nyers lóbórt?* - *Abban tartják a lovat.* ☺ - *Hol terem a folpack?* - *A celofán.* ☺ - *Hogyan keletkezett a holland nyelv?* - *Részeg angol tengerészek németül beszéltek.* ☺ - *Mi van az üveghegyeken túl?* - *Üvegviszaváltó.* ☺ - *Mit csinál egy fehér ember egy fekete mellett?* - *Megissza.* ☺ - *Mit lehet egy meztelen stewardessről még leszedni?* - *A pilótát.* ☺ - *A borsó, szójabab és vibrátor szavak közül melyik ami nem passzol ide?* - *Borsó, mert a többi húst helyettesít.* ☺ - *Mi a hűség mértékegysége?* - *1 volt.* ☺ - *Melyik az ember legelnyomottabb része?* - *A hátsója, mert ketté van osztva, társaságban nem szólalhat meg és utójára olvassa az újságot.* ☺ - *Hogyan lehet a legkönnyebben víz révén fényhez jutni?* - *Az ablak lemosásával.* ☺ - *Miért lett Hitler öngyilkos?* - *Mert megjött a gázszámla.* ☺ - *Hogy halt meg Micsurin?* - *Mert keresztezte a vonat útját a kerékpárral.* - *Mi az összefüggés a tér, az idő és a tömeg között?* - *Ha jó az idő a tömeg lemege a térre.* ☺ - *Melyik országban van a legtöbb szexbolt?* - *Ukrajnában, mert ott még a polcok is meztelenek.* ☺ - *Hogyan készül a gyerek?* - *Leül az asztalhoz és megírja a leckéjét.*

A BARÁTSÁG EGYESÜLET
NAPTÁRÁBÓL

Említésre méltó az egyesület hagyományos augusztusi bográcsgulyás-találkozója, amely az idén is igen jól sikerült.

A szép környezet, a csodálatos időjárás, a jelenlevők jó kedélye, na és ne feledkezzünk meg a finom gulyásról sem - mindezek hozzájárultak a kellemes kiránduláshoz.

A Barátság Egyesület

szeretettel meghív mindenkit,

Október 5-én, szombaton,

18- órától

Szüreti báljára

a Vallási Blå Huset (Kék Ház) termeibe

A zenét meghívott zenészek szolgáltatják.

Jelentkezni

Nagy Emökénél

estenként, október 1 – ig

Telefon: 035-122114.

Október 26-án,
17-órától

az 56-os

forradalomra

emlékezünk.

Utána női sportvetélkedő
(asztali tenisz, biliárd)

Helyszín:

Blå

Huset

(Kék Ház).

A szerelem hozott Halmstadba

Halmstad nagyon szép tengerparti város. Nyáron rengeteg a turista, németek, dánok, na meg sok hazai látogatója is van. A városnak is megvan a varázsa, de leginkább a tenger és az emberek kedvessége vonzzák ide a látogatókat. A magyar családok is ilyenkor fogadják a hazai rokonokat, barátokat, ismerősöket. Kérdés az, hogy hogyan szaporodik az itt élő magyar lakosság a születendő gyermekekkel (nem oly mértékben, mint 10-12 évvel ezelőtt) és az otthonról hozott házastársakkal.

A legszebb dolog az életben a szerelem, s mivel, ahogyan mondják, „még a sziklát is megmozdítja” így aztán még az egymástól nagy távolságra élőket is útnak indítja ez a csodálatos mágneses tér. Az utóbbi években egyre több halmstadi fiatal leginkább Erdélyben találta meg élete párját.

Egy ilyen fiatal feleség, Szávuly Éva, akivel elbeszélgettem az új élete kezdeteiről. Kérdésekre, hogy mi volt az első benyomása Halmstadról, elmesélte hogy nagyon tetszik itt neki minden, gyönyörű a természet, a rengeteg zöld övezet, és az hogy külön kerékpár út van. Amit még jónak talál, az hogy az ügyintézés könnyebb Svédországban.

- Milyen volt új életet kezdeni itt? – kérdeztem.

Éva szerint nem volt nehéz. Rengeteg az új lehetőség, például a tanulást illetően. Ami a nehézségeket illeti, talán az volt számára a legnehezebb hogy öt hónapot kellett várnia, amíg megkezdhette a nyelvtanulást. Ez idő alatt semmit sem értett a svéd nyelvből. De sokat segített a férje, mindenhova elkíserte, tolmácsolta neki. Ezen kívül segítette, hogy a magyar közösségbe beilleszkedjen

Éva elmesélte, hogy kezdetben furcsák voltak az új ízek, az ételek, na meg a szomszédok viszony. Nagyon tartózkodóak a svédok az idegenekkel szemben. Ha valami hiányzik Évának: az a szülők, az otthon hagyott család, a barátok és a falubeli események.

Végül megkérdezem Évától, hogy mi a célja, a terve, a közeljövőben. A svéd nyelvet szeretné minél jobban elsajátítani, és tovább tanulni. Olyan szakmát szeretne, amit kedvel jól végezhet..

Kívánunk sok sikert és boldogságot Évának és a többi halmstadi fiatalnak velük együtt remélve, hogy vágyaik teljesülnek.

Boros Mária

Bemutatjuk a**Halmstadi Vajdaságot**

A székházhoz közeledve vidámság hangulat, csodálatos illatok fogadnak. Az elmaradhatatlan péntek esti lángos már készül. Kacagással, vidámsággal van tele a helység.

Keresem az elnököt, **Kovács Györ-**

gyöt. Gyuri bácsit, ahogy itt mindenki hívja.

A biliárdasztal mellől szólítom el. Kérdéseimre rögtön válaszol.

- Mikor is alakultak?

A Halmstadi Vajdaság talán az egyik legrégebbi egyesületünk, 1980. január 26-án alakultak. Akkor még a jugoszláv szövetséghez tartoztak, ahonnan kiléptek a politikai változások után, 1992-ben. Most önálló, önálló egyesület.

A vezetőség tagjai:

Turaja Péter alelnök, **Kovács András** pénztáros, **Dudás István** titkár.

Miközben a lángos sül, jó hangulatban, az asszonyok kalákában szebbnél szebb kézimunkák készítenek. Sok sikert továbbra is.

Nagy Emőke

**Vannak még sok jó lelkek, akikkel az élet útjain összeakadunk, oh!
Mely szép azokkal barátságosan kezet fogva keresztülvándorolni az éle-
ten...**

Kármán József

Andersen lábainál

Koppenhágai szerkesztő társunk kötetlen, ha kissé belterjes, de mégis közérdekű képes beszámolója egy látogatásról, amelynek apróbb tanulsága az, hogy „tudnunk kell egymásról”.

Sokszor kikaptam már a Magyar Liget (és a skandináv alkotók lapjának szánt Ághegy) „főszerkesztőtől” (alapítójától, és első „rabszolgájától”) az író, újságíró Transsylvanicus-tól azért, mert - szerinte - vagy nem tartottam elég fontosnak a „szélesebb skandináv-magyar közvélemény” megszólítását, vagy esetenként éppenséggel többet kívántam elővezetni a rovatban, mint ami egy „családi lap” kereteibe belefért. Bevallom, hogy elég nehéz volt számomra felmérni, hogy most tényleg mi a helyzet.

Mert hát, kiknek is írunk mi itt, talán tucatnyian, havonta-kéthavonta egyesületi beszámolókat, recepteket, turista ötleteket, nyelvvédő dörgedelmeket, stb. Egymásnak? Az „utókornak”, ami külföldi szórványaink esetében bizony nagyrészt eltűnőben van? No nem mintha nem lennének szokva a „palackposta munkához”, amint azt leginkább a Koppenhági Hamvas Béla Klub honlapján keresztül (<http://hjem.get2net.dk/hamv.laz>) gyakorlom, de mégiscsak lassan emésztettem egy újabb ilyen feladatot, valósággal esetről-esetre halogatva, hogy igazán komolyan vegyem (mára mennyire lehet :-). Mígnem a „főnök” - talán megunva a tehetetlenke-

A vendéglátók:
Kovács László Béla és Lázár Ervin Járkáló

désemet személyes látogatásra szánta el magát. Ami, tekintve, hogy a Svédországi Lundban, a Malmö-Koppenhága híd tözsomszédágában él, sem nekikészülésben, sem pénzben

nem olyan nagy befektetést igénylő elhatározás. Már az első percben éreztem, hogy egy kicsit valamiféle újságírói konzultációról, sőt gyakorlatról is szó van persze. Hiszen afféle nézelődő magyar látogatóként érkezett útitársával, barátnőjével.

Vagyis nekem, illetve Klubunk elnökének Kovács László Bélának kellett kitalálni, hogy a néhány együtt töltött órát hol, miképpen, és mivel is töltjük meg.

Csak röviden vázolván a mintegy négy együtt töltött óra körülményeit: olcsó csatorna körhajózás a nagy kikötő területén az 1900-as évek óta Koppenhága emblémájának is számító Kis sellő (az Andersen meséből!) szoborig, no és a city „velencei csatornáin” a Parlament körül. A Fekete gyémánt becenevű látványos, ámde főként belülről imponáló új Királyi Könyvtár-részleg meglátogatása (ingyen). Olcsó pizza a sétáló, bevásárló utca komplexumban, ráadásul látogatóink emlékezetére bízva magunkat megtaláltunk egy általuk korábbi látogatásukból ismert helyet, aminek közvetlen szomszédágában még két olcsó konkurens is volt! További séta a Rådhus (Tanácsház) - fötérre, ahol is lefényképeztük egymást Andersen szobránál. Vissza a 999-es busz belvárosi végállomásához egy mellék-sétálóutcán mentünk végig László javaslatára, hogy látogatóink ihassanak egy kávét a LASZLO nevű étterem, kávézó utcai asztalainál.

Eddigre már nekem is leesett, de több pontos utalást is kaptam arra nézve, hogy a Koppenhágai lapoknak éppen ilyen laza kirándulós hangulatú, illetve hát még a helyi (alig létező) magyar élet eseményeit is bemutató beszámolóknak kellene lenniük, némi hasznos információkkal az átutazók számára is. Talán legközelebbre már nem csak a hozzáállás lényegét tudom lepötyögni, hanem valami olyasmit is összeállítani, ami még e mostani beszámolónál is szórakoztatóbb, de némileg hasznos is, no és egyáltalán nem fáj senkinek :-)

A LASZLO tulajdonosa egy Laszlo Horvath nevű, magyarul már nem beszélő másodgenerációs magyar, aki gimnáziumi tanárként a mi Lászlónk fiát, Kásztont is tanította. Először pincérnek tanult ki, de ezt a munkát robotnak találta. Elvégezte hát a tanárképzőt is. Amikor rájött, hogy az iskola is lehet üres rutin színhelye megint váltott. Amint Kászonnak elmondta egy alkalommal, a vendéglátás mégis értelmesebbnek tűnt a számára. Háát...

A legjobbakat kedves, még magyarul, sőt a Magyar Ligetet is olvasó mindannyiunknak, szeretettel :

A vendégek.

Lazarus

Koppenhága, 2002. szeptember

A KRISTIANSTADI MAGYAR EGYESÜLET SORONKÖVETKEZŐ RENDEZVÉNYEI

Október 12 — Szüreti bál a brömölai Népházban (Folket hus)

Október 27 — 1965-ra emlékezünk Wittner Máriával (Budapest)

November 2 — Vendégünk a sölvesborgi Magyar Ház.

Istentisztelet a Magyar Házban.

November 16 — Fialatok találkozója a Magyar Házban

December 1 — Mikulás ünnepség. Vendégünk a kolozsvári Magyar Bábszínház, a harlői iskola termében.

December 6-8 - Háromnapos kirándulás Németországba (Bremeni)

December 31— Szilveszteri multság (Jamshög)

A mellékelt térkép segítségével a z E 22 út mentén található a nemrég megvásárolt, de még nem teljesen kifizetett Kristianstadi Magyar Ház, amelyhez a Kossuth évforduló alkalmából kiadott 100 forintos megvásárlásával járulatszhoz hozzá. Jelentkezés Molnár Gergelynél, telefon: 0456 15350

Az éremtani érdekesség leírása a következő:

Mérete: 23,8 mm, CuZn; 8,00 g, bicolor

Előlap: "MAGYAR KÖZTÁRSASÁG" körirat, Kossuth Lajos portré, a portré bal oldalán Kossuth Lajos születésének és halálának dátuma (1802-1894), jobb oldalán a "KOSSUTH" felirat olvasható és a verési évszám.

Hátlap: "100" értékjelzés, díszítövonal, "FORINT" "BP" verdejegy.

Pereme: recés

Görgey Gábor:

Komámasszony hol a stukker?

A művelődési kérdésekkel foglalkozó magyar miniszter darabjának budapesti bemutatója 1968-ban volt. Most a marosvásárhelyi színészek jóvoltából eljutott hozzánk is. A egyfelvonásos komédiát szeptember 14-én játszották a kristianstadi magyarok előtt. A darabról évtizeddel ezelőtt, többek között ezt írta a szerző. „A műzsák kegyelméből ez a stukker nemcsak, mint revolver a színdarabban, hanem mint színdarab is körbe-körbe jár: sokszor és sokféle játszották, sokféleképpen, sokféle helyzetben, és mindig másképp volt aktuális. Leginkább ennek örülök: hogy a történelemfogó antennája mindig arra fordul, amerről a legsűrűbb korhullámokat kapja. Negyedszázad múltán — 1966-ban írtam — be kell vallanom, hogy ezt a tulajdonságát még nem sejtetem. De a történelmi és politikai kitérés reménytelensége, melyben vergődve a darabot írtam, a dühödt gúnykacaj, a kétségbeesett röhögés, a „lássuk, uramisten, mire megyünk ketten” állapotában, egy olyan, óriásira növesztett karikatúrát rajzoltatott velem, melynek abszurditása belenyúlt a valóság abszurditásába, és ez a képtelen karikatúra valamely nézetből mindig érvényes és aktuális maradt.... Szerintem mai olvasatban, itt és most leginkább az elriasztás békéjét hirdeti. A nagy keserves röhögésben minden egyes nézőnek az öt történelmi figura valamelyikében

önmaga felismerését és — ami a legfontosabb — az elutasítást: én nem akarok többé ilyen lenni! Akkor egyszer talán mégiscsak kinyitjuk majd azzal a mindvégig kezünk ügyében fityegő kulccsal közösen a kaput, mely kifelé vezet az elrontott múlt évszázadból.” Remélhetőleg a svédországi magyar közönséget is némi önvizsgálatra készítette a darab, és az előadásvégi csattanónak szánt jelenet, amikor a végre kinyílt ajtó mögött emelt vörös téglafal rádöbentette a figyelmeztetést arra, hogy bizony befalaztak minket, társadalmi kereteink között, unalmasig ismert szabvány-embereink között kell továbbra is élnünk, és valaki mindig felkapja a pisztolyt és bunkósága függvényében terrorizálja társait; visszakísért rossz viselkedéseinkben a múlt, a hatalomvágyból eredő vakság, kivagyiságunk fel-felhorgadó, a másságot nem szívlelő, a csoportszellemet és a nyájszellemet ismételő bambaság, a melldőngető üresség, az úrhatnamság, a gondolkodókat visszahúzó egyenlítődést eröltető akarnoksága. A vásárhelyiek jó darabban, ha kissé harsány előadásmóddal, de mindenképpen tanulságos estékkel ajándékoztak meg bennünket.

NÉMETORSZÁGI KIRÁNDULÁS

A Bromölla Buss rendezésében a kristianstadiak ezalkalommal december 6-9 között Dánián át Karslunde, Rödby, Lübeck, Hamburg érintésével Bremenbe szerveznek három napos társasutazást 1895 koronáért. **A részletekről Molnár Gergely nyújt felvilágosítást: 0456—15350**

Békássy N. Albert:

Van-e magyar Bibliánk?

Kecskeméthy István 2002-es bibliafordítása
Folytatás a 8. oldalról

A szentírásban a Krisztus egyetemes egyháza a legteljesebben előadva találja mind azt, ami az idvezítő hitre, mind azt, ami az Istennek tetsző élet helyes folytatására tartozik. Határozottan megparancsolta Isten, hogy semmi ahhoz ne tétessék, se el ne vétessék abból. (5 Móz. 4,2 12,32) Az egyház tehát úgy vélekedik, hogy ezekből az iratokból kell tanulni az igazi bölcsességet és kegyességet, az egyházak reformálását és kormányzását és a kegyességre vonatkozó utasítást, valamint a hittételek bizonyítását és elvetését, a tévelygés megcáfolását, sőt minden intést is, az apostol mondása szerint: A teljes Írás Istentől ihletett és hasznos a tanításra, a feddésre... (2 Tim. 3,16). Ezeket írom neked — úgymond az apostol Timótheusnak — hogy megtudhasd ezekből, mi módon kell forgolódní az Isten házában. (1 Tim. 3,14-15)

Továbbá a thessalonikabelieknek: Midón vették az Isten beszédét, melyet hallottatok mi tőlünk, nem úgy vették azt, mint embereknek beszédét, hanem mint Istennek beszédét, miképpen hogy bizony az is. (1 Thess. 2,13) Mert maga az Úr mondotta az evangéliomban: Nem ti vagytok, akik szólni fogtok, hanem a ti mennyei Atyátoknak Lelke az, aki szólni fog ti általatok. (Máté 10,20) Azért aki titeket hallgat engem hallgat, aki titeket megvet, engem vet meg. (Luk. 10,16 Ján. 13,20). Felekezeti elkülönülésről aligha lehet szó Bibliakutatók között. Amíg a XVIII. század vége felé ez a jellegű kutatás főleg a protestánsok privilégiuma volt, addig egy évszázaddal később maga a római pápa (Szentatya) nyilvánította ki, hogy a Szentírás az ember szóban "megtestesült" isteni Ige. Amint Jézus Krisztusban valóságos emberi testet öltött az Isten Igéje, úgy öltötte magára a leírt szó és a nyomtatott betű testét a Szentírásban. És amint a testté lett Ige minden hívő számára az élet kenyere az Eukarisztiában, úgy kell a könyvben testet öltött igének is lelki életünk mindennapi kenyerevé lennie. "Üdvösségünk szerzőjét, Krisztust, - írja a Szentatya - az emberek annál tökéletesebben ismerik meg, annál lángolóbban szeretik, példáját annál hűségesebben követik, minél nagyobb odaadással törekednek a Szentírás megismerésére és elmélyedő olvasására. Szent Jeromos szavai szerint ugyanis: Aki a szentírást nem ismeri, Krisztust sem ismeri, pedig ha van valami ezen a világon, ami a bölcs ember támasza, és ami a világ zavarában és megpróbáltatásai közt megőrzi lelke békéjét, az nem más, mint a Szentírás elmélkedő olvasása és beható ismerete".

A Biblia és a világirodalom: jóllehet az összehasonlító irodalomtörténet helyes perspektívákat adhat és ad az egyes irodalmi alkotások genezisének és szellemiségének feltárásában, mégsem teszi szükségtelessé a kritikai megközelítés más módszerei lehetőségeit sem. Az irodalomkritika szigorú mérlegén világirodalmi értéknek minősülő remekművek egyszínű és egyszintű megközelítése sohasem vezethet teljes sikerre, átfogó eredményre, mivel a legjelentősebb irodalmi alkotások éppen úgy, és éppen azért válnak világirodalmi értékké, mert szerkezetük és eszmeviláguk komplexitása, megformálásuk művészi tökélye által oly módon szállnak alá az ember és világa mélységeibe, és onnan olyan tiszta tűzű igazgyöngyöket

hoznak felszínre, melyek értékelése és leírása, megismerése és megismertetése többirányú megközelítést igényel, melyek elemzése és érdemi értékelése több módszer együttes alkalmazását kívánja. A Bibliát felbecsülhetetlen értékű és szépségű remekművek gyűjteményének is tekinthetjük amelynek az európai irodalomra gyakorolt történeti ösztönző hatása áttekinthetetlenül gazdag és felmérhetetlenül változatos. Ezen a téren még mindig széles kutatási terület vár feltérképezésre. E bonyolult hatásláncolatnak két változata van. Az első változatban maga a Biblia szolgáltatja a témát, melyet egyes szerzők tehetőségük színvonalán feldolgoznak. A második változatban a Biblia ösztönző hatása áll előtérben. Ezt a második változatot egy egészen rendkívüli példa bemutatásával illusztrálhatjuk. Dániel próféta könyve beszéli el Nabukodonozor babilóniai király tragédiájának, trónja elvesztésének és megőrülésének, majd gyógyulásának és megtérésének megrázó történetét (4,25-34). Dániel próféta művészi leírásának és hiteles pszichológiai ábrázolásának ösztönző hatása vezethette Shakespeare-t Hamlet alakjának megformálásában az örülési jelenet megkomponálására. A Biblia hatása alatt álló irodalmi művek közé tartozik a többi között Goethe Faustja, Byron Káinjja és nekünk magyaroknak a nagyon fontos Madách: Az ember tragédiája is.

Bibliavásó és ismerő magyarok: A Biblia kétségtelenül többfókuszú remekmű, ezért többszintű és többszínű megközelítése érdekében nemcsak a történelem és a szociológia, nemcsak a filozófia és az etika, nemcsak a pszichológia és az esztétika, hanem a teológia segítségét is szükséges igénybe vennünk. A Bibliát nem lehet a teológia segítségével nélkül maradéktalanul megérteni. A hangsúly a maradéktalanul módhatározón van. Miért? A reformkor eszmevilágának szerves része és alaprétege a fidelizmus (a hitet a tudománynál többre becsülő és előnyben részesítő tudomány), melyet általában csak a XIX-XX. század fordulójának természettudományos világnézete kezd teljes tartalmában naiv és idealista, elavult és túlhaladott jelenségnek tekinteni. Kortörténetileg a fidelizmus nem képvisel visszahúzó, negatív erőt sem a reformkor idején az 1848-as események előkészítésében, sem a Habsburg-ellenes szabadságharc küzdelmei és áldozatai közepette, sem a Bach-korszak rettenetes elnyomását elhordozni képes passzív rezisztencia idején. A reformkor és a szabadságharc középpontjában álló Kossuth Lajos és Széchenyi István hívő keresztények. Fidelizmusuk nemcsak személyiségük erős bástyája, hanem hű kifejezője mind koruk, mind kortársaik fidelizmusának is. A keresztény hit e korban nem magánügy. Egészen természetesnek kell tartanunk, hogy a fidelizmus a Bibliát olvasó és ismerő ember eszmevilágának is alapvető része. Ebből a fókuszról árad fény a Biblia egészére és egyes részleteire. Az egészet összefogó rendszertani keretét adó bibliai történet Madách: az Ember tragédiájában a reformkor hívői számára s így a mi számunkra sem volt mítosz, vagyis az emberi szellem vallásos leleményességének legendaszerű költői alkotása. Ez a képlet későbbi vallásfilozófiai konstrukció. Nagyon fontos, hogy a Bibliát ne később keletkezett eszmeiségek jegyében, hanem csakis saját kora történeti valóságában értelmezzük és értékeljük. Természetesen a fidelizmus eszmevilága sem tekintendő és nem is tekinthető a Biblia egyetlen megismerési elvének és egyetlen értékelméleti kategóriájának. **Mire való a hittudomány (teológia)?** Ahhoz, hogy a hívő olvasó felfedezhesse a Szentírásban az átfogó krisztológiát (Krisztusra vonatkozó tanítások összessége), kívánatos, hogy a mai módszerekkel a biblikus tudományok a mainál előbbre haladjanak kutatásukban és vizsgálódásukban. Valójában sok kérdés továbbra is homályos azoknak a szent iratoknak

a létrejöttét illetően, amelyek a sugalmazott szerzőktől végül is ránk maradtak. Ezért akik eltekintenek az ilyen jellegű kérdések tanulmányozásától, azok csak felszínes módon közelítenék meg a Szentírást. Helytelenül ítélnék meg úgy, hogy az ő szentírásolvasásuk "teológiai", és kétes úton indulnának el. A túlságosan leegyszerűsített megoldások semmiképpen nem nyújthatnak biztos alapot a biblikus teológia kutatásaihoz, még akkor sem, ha azok egészen a hitben történnek. A Pápai Biblia Bizottság úgy ítéli meg, hogy a kisebb jelentőségű részletektől eltekintve ezek a kutatások kellőképp előrehaladtak ahhoz, hogy bármely hívő szilárd alapot találjon eredményeikben Jézus Krisztus megismeréséhez. A mózesi óhaj három és fél ezer év óta ható erőterében, mintegy a felfokozott gravitációnak engedelmessé mindenfajta egyetemes történet egy csapásra és szükségszerűen személyes történeté alakul át. A személyes történet pedig mindig személyes tanúságtételt kíván meg: tudni kell, hogy mindig van még egy tanú! A Bibliában a világtörténelem-gondolat "apokaliptikus távlatokat" nyer, a szkeptikus történettudományt pedig szintén az a titkos remény táplálja, hogy a beteljesedés tudás révén egykor a múlt egészére is fény derül majd. Ha ez megtörténik, megszűnik a bibliai világtörténelem és a pogány múltak (és történetírók!) különállása, a történeti tények két (sok) értelműsége; a bibliai Gondviselés (pronoia) és a pogány Végzet (heimarmenê) immáron ugyanarról beszél. Az idén április 9-én a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetben bemutatásra került Kecskeméthy István hittudományi tanár új bibliafordítása. Korunk e páratlan alkotását a kolozsvári Konónia Kiadó nemrég hagyományos könyv formában meg is jelentette. Amíg a „édes anyanyelvünkön” 1590-ben írt első magyar nyelvű teljes Biblia Károli Gáspár gönci prédikátor - a mi „istenes vénemberünk” - és munkatársainak csoportos műve volt, addig ez a fordítás, egyetlen ember munkája. A fordító precízen – mai nyelven fogalmaz és törekszik a szöveg pontos magyar átültetésére.

Mit jelent nekünk – mai magyaroknak a Szentírás? Szabadon fogalmazva útmutató – amely utat mutat, amikor valamiben dönteni kell, amikor tanácsra van szükségünk, erőre, vigasztalásra, amikor lesújtottak a bajok, felüdülésre, amikor fárad a lélek. A zsolttáros ezt így élte át: „Boldogok, akik megfogadják intelmeit, teljes szívvel keresik őt...” / Zsolt 119,2/. Több száz éve a kezünkben e „drága kincs” – de, van-e igazán Bibliánk? Az a Biblia, ami van, igazán és teljesen a miénk vagy csak az íróasztalé vagy a könyvespolc? Sokaknak van különböző pótlékuk, amivel jól, rosszul eltengethetik magukat. De a miénk csak az Ige, ami által Isten szól magyarul. Enni az élet kenyéréből, inni az élet vízből... – amit kínál Isten ingyen kegyelemből, csak ez vezethet gazdag, boldog és áldott életre. Megtartatás: csak az Ige! Ez azt is jelenti, hogy a becsületesen, komolyan vett Ige, mert nem becsülhetjük az Ige nélküli vallásosságot semmire. Mert ha úgy becsüljük az Igét, ahogyan kell, akkor az Igementes vallásosságot nem becsülhetjük. Az apostoli tanítás ezt nagyon érthetővé teszi előttünk: „Ezeknek a magatartása a bölcsesség látszatát kelti ugyan: a maguk csinálta kegyeskedés, az alázatoskodás és a test sanyargatása által, valójában azonban semmi értéke és haszna nincs...” /Kol 2,3/ A Biblia megbecsülése, komolyan vétele azt jelenti, hogy hittal értem: az Ige Isten tulajdon beszéde. Nem az a döntő, hogy az emberek mit mondanak Istenről, hanem az, hogy mit mond Isten önmagáról. Jézus Krisztusban ezt így jelentette ki: „Én vagyok az út, az igazság és az élet” /Ján 14,6/.

Az egyház tiszte ebben a világban egyes-egyedül az, hogy

Isten szavát tisztán, becsületesen, érthetően hirdesse. Az egyház az Ige szolgája. Változhatnak eszmék és korok nemzedékek szerint, ami természetes és magában véve nem is baj. Az egyháznak azonban van egy örök mérőszinórája, amihez mindent, eszméket és változtatásokat is hozzá tud mérni. Az egyház korszerűsége abban van, hogy az emberi lélek örök szükségére örök felelete van az Igében. Régi világ és új világ sokszor mérkőznek egymással, de az Ige igazságai nyugodt fényben ragyognak felettük, mert örökkévalók. Az, hogy ne ölj, ne lopj, ne paráználkodj tegnap is igaz volt és holnap is igaz marad. Ezeket az örök parancsolatokat meg lehet szegni, és fel lehet ellene lázadni. Ne tévesszen meg az olyan állítás, hogy most „más világ van”. A világ mindig más volt, és az Istentől elfordult ember mindig megpróbálta megtévesztéssel vagy öncsalással elfordítani szívét az Igétől. Ebből az következik, hogy minél kevésbé kedves az Ige az emberek előtt, annál nagyobb hűséggel kell hirdetni az örök Igét. Azt, hogy a bűn az bűn, azt, hogy a bűnösnek van bocsánat, a bűnbocsátó Atya irgalmában van békesség, a megfáradtnak és terheket hordozóknak van áldott pihenés Jézus mellett, hogy kegyelemből, hit által tartatunk meg – ezek Istennek olyan tanításai, amikre mindenkor szükség van, szüntelenül aktuálisak, mert igazak. A világ forronghat és kereshet megoldásokat a társadalom kérdéseinek megoldására. Mi boldogok leszünk, ha sikerülni fog olyan társadalmat teremteni, ahol több lesz az igazság, méltányosabb és embersegebb az élet, egyenletesebb a kenyér elosztása, megbecsültebb a munka... De tudnunk kell, hogy egy világrendhez sohasem lesz elég semmiféle új rendszer, hanem mindenkefelett Krisztusban megújult emberekre lesz szükség. Új embereket, megújult embereket, nem fog teremteni más, csak a komolyan és becsületesen vett Ige. Az Igének személyes életformáló hatalommá kell lenni. Mert mit ér, ha elméletben elfogadjuk, hogy csak az Ige ad igazi világosságot, hogy az Igét komolyan és becsületesen kell venni az utolsó betűig, de nem ér el a szívekig és nem válik élletté? Mély és tiszta vallomása a zsolttárirónak: „Nyisd föl szememet, hogy meglásd, milyen csodálatos a te törvényed” /Zsolt. 119,18/. A zsolttáriró elismeri, hogy az ember magától képtelen meglátni és megismerni az Ige hatalmát, mert Isten szavát megérteni és befogadni nem lehet értelmi úton. Ehhez nem elég a tudás, a bölcsesség, még a szorgalom és a buzgó olvasás sem. Mert amíg az ember csak a maga értelmével, és a Szentlélek világossága nélkül olvassa a Bibliát, addig az Ige kívül marad és nem hatol be a szívbe. Különös dolog ez! Éppen ezért buzgón és alázatosan kérni kell Istent, hogy a Szentlelkével belülről nyissa meg a szívet. Ezt Ő megteheti, és csak egyedül Ő teheti meg. Legyünk készek leszállni minden képzeletbeli magaslatról és újra meg újra kérni: „Nyisd föl szememet!” És ekkor teljeseedik be a zsolttáriró boldog vallomása: „Szívükből törekszem rendelkezéseid teljesítésre, ennek örök jutalma van” /Zsolt 119, 112/.

Összefoglalva nyilvánvaló, hogy a Figyelő könyvbemutató érve alatt tudatlanságból-e, vagy, túlkapásból-e, de a keresztyének számára egyértelműen félrevezető szerzeményt produkált. Szellemileg egyoldalú és Istentől elpártolt ember műve, aki a munkája alanyát - a Bibliát – aligha ismeri, hitbeli dolgokban pedig nem hogy tájékozatlan, de gondolatmenetében is aligha követhető. Hála Istennek, volt - van és lesz is magyar Bibliánk! A Biblia társadalmi és történelmi folyamatos tény és valóság a számunkra, amelyet a napi politika váltakozó felfogása ellenére sem lehet a pillanat törekvéseivel egybemosni.

Választunk

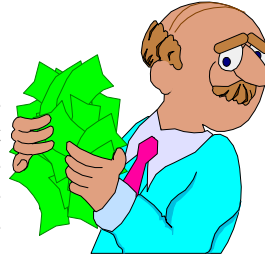
A szavazás. 2002 szeptember 15-én Svédország polgárai szavaznak. Mi helyi-önkormányzati (kommunfullmäktige), a Skåne-tartományi (landstingsfullmäktige) és a parlamenti (riksdagsledamöter) képviselőket választunk.

Választhatunk két nagy és nyolc-tíz kisebb párt által javasolt politikusok közül.

SZEMÉLYI SZAVAZÁS: valamelyik személyre voksolunk és ikszeljük a neve előtti kockát.

LISTÁS SZAVAZÁS, amikor nem ikszelünk hanem egyetértünk az a felsorolással amelyet az illető párt javasolt a listán.

A pártok. A szavazáskor az általunk kedvelt párt három szavazólapját (sárgát, kéket és fehérét) választjuk. Le-

igazoljuk magunkat a szavazóhelyiségben, betesszük a lapokat a borítékba és bedobjuk az szavazóurnába (legtöbbször csak egy rossz kartondoboz). Ennyi! A pártok között nincs nagy különbség. Mindenik keményen harcol jóléti társadalmunk megmentéséért, nagyon akarja a hatalmat és a politikusfizetéseket is persze. Ígéreteikben sincs hiány. Lelkesítő jelszavakkal teli már a hócipőm, csak azt nem tudom elképzelni, hogyan válthatók mindezek valóra!?! És már többször kiderült, a győztes pártok megmagyarázták, hogy az ígéret az inkább célkitűzések, ha nem megy, hát nem megy. Így harcolnak és harcolnak például a betegellátás javításáért, de a várakozási idő egyre hosszabb az egészségügyi intézmények listáin. Jobb iskolát akarunk, de egyre kevesebb a képzett tanár. Több munkahelyet akarunk, de sokkal több a leépítés. A nemzetgazdaság betegségeit, az állam a programokkal, átképzéssel, továbbtanulással vagy különböző látszatalkalmazásokkal gyógyíthatja. Ilyen a mai világ! És „globalizált”! Svédország, sokkal többet áldoz a köznépre, mint globalizált” világban Itt szociális támogatás, a fogyatékosok-, az öregek sa. Jobban ügyelnek itt a kevesebb, mint például az pénzbe kerül, amit a minden svéd gazdaság egyre nehezáig fizetni több százezernek segélyét?! És annak a százbetegszabadságon lévőknek a annak a negyvenezer balkáni betelepültek sokéves ellátására?! A pénzt így csak állandó drágítással, speciális díjakkal, parkolási- és gyorsajtási büntetésekkel, és mindenekelőtt a képtelenül magas adózással igyekeznek előteremteni. És ha nincs elegendő pénz az államkasszában, akkor nem lesz több tanár az iskolákban, sem több ápolónő a kórházakban, se több állás a közjó érdekében. Egyszerűen: nincs pénz az új alkalmazottak fizetésére. S ha már ez van, hát ezt kell szeretnünk, és ezért szavazunk. Szinte mindegy, hogy kire-mire...

Az ígéret szép szó... A választási kampány alatt a pártok fogadkoznak, vitatkoznak, felhívásokat gyártanak és ígéretnek. De ritkán tartják be, amit ígérnek. De ez nem az ő hibájuk. Merthogy ilyen az élet. A kapitalizmus undorító, mert durva és igazságtalan - mondta valaki. De az a helyzet, hogy az emberiség még nem talált ki valami jobbat. Várjunk míg újra születik egy Marx és egy Engels, egy Gandhi vagy talán...Rózsa Sándor?! Addig is itt van a mi jó kedélyű miniszterelnökünk Göran Persson, aki szelíd humorral „aszongya”: NEM ÁLLÍTOM HOGY KORMÁNYUNK BRILLIÁNS, MINISZTEREIM SEM TARTOZNAK A LEGFELSŐBB INTELLEKTUÁLIS ELITHEZ, KÜLÖNÖSEN SZÉPEK SEM VAGYUNK ...

Legalább ezért elmegyek szavazni: őt választom és szociáldemokratákat.

Ajtony László

Újra itt vannak a marosvásárhelyiek!

A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata a Svédországi Magyarok Országos Szövetsége szervezésében Dél -Svédországban is bemutatja

Görgey Gábor Komámasszony, hol a stukker?,

című komédiáját.

Az 1997-98-as évadban Marosvásárhelyen bemutatott előadás sikerét meghívott színházi szaktekintélyek biztosították :

Gali László

Jászai Mari díjas rendező,

Pilinyi Márta díszlettervező

és **Harák Judit** jelmeztervező.

Utaztatásuk a szereplők kis létszáma miatt vált lehetővé.

Cuki, az alvilágból:

Ferenczy István,

Szentgyörgyi -díjas művész

A méltóságos:

Nagy József.

K. Müller:

Kárp György.

Kiss az intellektuel:

Tatai Sándor

Márton, a vidéki:

Györffy András

Lundban

2002 szeptember 13-án,

19. 00 órakor,

a fíladsgárdeni iskola

dísztermében

lesz az előadás.

Jegyek:

Tagoknak: 80, másoknak 100, 7-18 éves gyerekeknek 50 korona.

A csíkszeredai HARMÓNIA Svédországban

Ennek a kamarakórusnak a története néhány sorba belefér. Három esztendővel ezelőtt alakult, mert „hiányzott a város művelődési életéből”. Honlapjukról (www.harmonia.go.ro), hogy vezetőjük, Gergely-Simon Ibolya éppen három éve fejezte be egyetemi tanulmányait, és visszatérve egykori iskolájába, a csíkszeredai Nagy István Művészeti Liceumba, fiatal zenetanár társaival és más zenekedvelő pedagógusokkal együtt alakította kórust. Részt vettek a helyi Városnapok, a Régi zenei fesztivál, a Karácsonyi koncertek és más kórusfesztiválok rendezvényein. Műsorukat folyamatosan gazdagítva a 15. századtól napjainkig terjedő egyházi és világi művekből alkotják, hangsúlyozottan ápolják zenei hagyományainkat. Jártak már külföldön, de ez az első hosszabb, európainak is nevezhető turnéjuk. Svédországba az ITEK vezetőjének, Fodor Bélának és az eskilstunai Simó József zenetanár meghívására jöttek.

- Budapesti, drezdai és eskilstunai fellépésünk után Lundban három alkalommal léptünk fel — meséli Antal Rozália. A Vita Huset csarnokában Pitoni, Venosa Monteverdi, Hr. Schütz, Deák-Bárdos György, Liszt Ferenc, Kodály Zoltán, Járdányi Pál, Anders Öhrwal, Lucian Niresteanu, Bárdos Lajos és

Birtalan József műveket adtak elő, a nöbbelövi Idősek otthonában rövid műsorral kápráztatták el a népes hallgatóságot, ugyanaznap estén pedig Bibliotek Väster termében mutatkoztak be, ahol a közönséget

néhány helyi magyar érdeklődőt is felfedezhettünk. Svéd nyelvű bevezetőt Ajtony László mondott.

(Itt kell szólnunk arról, hogy a kamarakórus sajnos nem a helyi magyar egyesület vagy az országos szövetség kezdeményezéséből érkezett városunkba. A tartalmas és színvonalas hagyományápolásra kiéhezett svédországi magyarok önálló kezdeményezéseit (a vendégek önzetlen szállásadóit) meg kell becsülnünk, mert például a lundai egyesületen kívül állók immár többszörösen többen vannak, mint az egyesület tevékenyebb tagjai, (számuk immár mindössze tucatnyi), de a szervezeten kívüliségükkel járó anyagi hiánya sem akadályozza őket abban, hogy valóságos ténykedésekkel egészséges irányba befolyásolják az itt élő, mintegy nyolcszáz magyar megmaradásért folytatott minőségi küzdelmet)

Utazás az összhangért

Kisinterjú

Gergely– Simon Ibolyával, a Harmónia karvezetőjével

-Ha jól értettem énekkaruk európai körútjával együttesük nevét kívánják öregbíteni?

- Háromhetes utazásunk, állandó együttlétünk, fellépéseink és a közbeiktatott sűrű próbáktól azt várom, hogy az eddiginél is inkább összekovácsolja kis közösségünket. Közben pedig utazunk, látunk, szórakozunk, kellemesen töltjük nyári vakációnkat. Olyan felemelő élményekben van részünk, mint például a rendkívüli akusztikájú eskilstunai templomban, ahol az eddigieket meghaladó olyan átéléssel, emelkedett lélekkel énekelünk, hogy megkönnyeztettük a hallgatóságot. Jó lett volna ezt az előadást rögzítenünk, hogy következzen Cd-lemezünkre is rákerüljön. A lundai domban is szívesen vették alkalmi fellépésünket. Lundi szereplésünk a csíkszeredai Szalay Zoltán népzene-szakértőnek és Fodor Bélának az ITEK elnökének évek óta kialakult, több alkalommal is gyümölcsöző kapcsolattartásának az eredménye.

- Merre visz a továbbiakban hazatérő útjuk?

- Bérelt autóbuszunkon Dániába tartunk, ahol Nykøbingban szerepelünk. Aztán Németország következik: Luxhaven, Frankfurt, Karlsruhe. És végül a svájci Riehen. Bizonyára nem lesz könnyű, hiszen akármilyen élménydús az utazás és kellemes vendéglátás, a hosszú út kissé fárasztó is.

L.P

Szalayék a vendéglátó Simóék társaságában

Szárnyal a dal a lundai Idősek Otthonában

MALMÖI HIREK

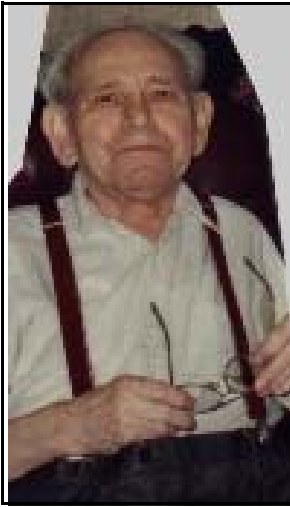
● Az EU országai közül talán Svédországban legdrágább az élelmiszer. Például az ásványvíz ötször drágább, mint Spanyolországban. A spagetti az olasz árnak a kétszerese. A FANTA üdítő kilencven százalékkal többbe kerül, mint Hollandiában. A borok négyszer, a szeszesitalok kétszer olcsóbbak mint Németországban. Az élelmes malmö-környékiek havonként egyszer, potom 285 koronáért Rostockba vagy Lübeckbe autóbuzsónak, ahol jól bevásárolnak és beebédelnek. Az utazás költségei, ha borral, sörrel, pálinkával is megrakodnak, simán megtérülnek. Az utaztató cég annyira kényelmes, hogy még a legrövidebb városnézést sem kínál a kirándulóknak.

● Hetvenöt éves a VOLVO. Háromnegyed évszázaddal ezelőtt, amikor Lindberg átrepülte az Atlanti-óceánt, amikor Ford gyártása indult, amikor feltalálták a hangosfilmet, amikor megkezdtek a karóra gyártását: Göteborgban megalkották az első Volvo gépkocsit. Gabrielson Assar és Larsson Gustáv, két fiatal műszaki ember építette a négyhengeres kényelmes gépkocsit.

● Svéd családi vállalkozás a Helsinborg melletti EMUVERA futómadár (emu)- farm. A strucchoz hasonló nagytestű madár jól alkalmazkodik a svédországi éghajlathoz, a hidegebb éghajlat következtében többet termel értékes zsírból, amit a pikkelysömör, ekcéma és reumatikus fájdalmak ellen használnak a gyógyászatban. Svédországban a Svéd emuszövetség foglalkozik tenyésztésével. Az európai húsválság ráirányította a figyelmet ennek az állatnak az egészséges vörshúsára.

Az oldalt malmöi tudósítónk
Dr. Szalontai Éva írta

AKIK MELLETTÜNK JÁRNAK

Veszelei Jenő

A vele készített interjúból— sajnos— nekrológ lett. Május 14-én, születésnapján temették a malmöi Fosie Kyrkogardban. A hetvenhét esztendőt megért Veszelei Jenő szeretett élni. Szerette a jóízű magyar ételeket, italokat. Szerette és értékelte a magyar zenét, a művészetet. Vendégeit magyar opera és operett felvételekkel szórakoztatta. Családközpontú, nyíltszívű, barátságos ember volt.

Szívesen beszélt lányáról, Anikáról, aki alváskutatással foglalkozik egy malmöi kórházban, fiáról, Eugénről, aki Uppsalában mérnök és négy unokájáról, számos magyarországi, amerikai rokonáról és barátjáról. Örülhettünk, hogy mi is baráti köréhez tartoztunk. 1957 októberében jött Svédországba. Jugoszlávián keresztül menekültek szívbeteget feleségével, Ilonával, és akkor hároméves kislányával, Anikával. Amikor meg-

tanult svédül elektromos szakemberként építkezéseknél dolgozott. Jól fizető munka volt. Sokat dolgozott, sokat utazott. Felesége betegen is dolgozott. Mérnök fia Svédországban született. Jenő olyan ember volt, aki szeretett örömet szerezni másoknak. Halála előtt, tolószékekben ülve magyar gulyást főzött a malmöi kórház orvosainak, nővéreinek.

Stefán Éva

Még „csak” nyolcvankét éves! Húsz esztendőt letagadhatna... Svéd-szőke, mozgékony, energikus, sok éve malmöi lakos. Kiváló háziasszony, kertész, gondos feleség, anya, nagymama. Magyarországon tanítói diplomát szerzett. 1969-ben jött Svédországba. A szegénység elől menekült. Nem volt lakása, két gyermekének jövőjét nem látta biztosítva. Leánya és fia számítógépes szakember. Unokája nemrég végezte a 9. osztályt. Stefán Éva olyan asszony, aki mindenkin segít. A Vöröskeresztnek is dolgozik. Szabadidejében kézimunkázik.

Hajabács Ernő

Amikor a malmöi Magyar-Svéd Klubban a jókedv az uralkodó, ez nagyrészt Hajabács Ernőnek köszönhető, aki minden jeles műsor kedvenc zongoristája.

Nyári történetek: Fényes házassági évfordulón

Különleges meghívást kaptunk egy házassági évfordulóra. Dr. Zsóka Lajos, a népszerű malmöi ügyvéd és felesége, Mihala Éva küldte. A különleges azt volt benne, hogy nem Svédországban, hanem a sziráci Teleki kastélyba szölt a meghívó. Férjemmel, Miklós Kornéllal utaztam a Budapeستől hetvenöt kilométernyire fekvő, a Cserhát lábánál, a hatalmas ősparkkal rendelkező 18. századbeli műemlék-kastélyba, ahol négyesillagos szálló működik. Finom étel-ital várta a malmöi vendégeket és a magyarországi rokonokat.

Zsóka Lajos Svédországban újra elvégezte a jogi egyetemet, felesége Lundban végzett a Közgazdasági Egyetemen. Diplomadolgozatát magyarországi közgazdasági kérdéstről írta. Ikergyermekük óvodások.

Jól sikerült, kellemes ünnepség részesei lehettünk. A Zsóka házaspár fárthatatlanul ropta a táncot. Gödöllői zenész, Neuman Károly „húzta” a talpalávalót, de olyan lelkesen, hogy még a beteg lábú vendégek is táncra perdültek a hajnalig tartó mulatságon.

Kulturális hírek

* A Magyarok Baráti Köre és a Magyar Köztársaság Nagykövetsége közös rendezvényén, amelyen államalapító Szent István királyunkra emlékeztek, *Magyarok énekei* címmel Ferencz Éva előadóművész adott műsort. A műsor nagyrészt a 2000-ben megjelent *Idvezlégy bódog Szent István királ!* című CD-lemez anyagára épült.

* Löffler Ervin Oslóban élő szobrászművésznék június 15.-én nyílt önálló kiállítása a kragerøi Berg Múzeumban, mely október 1-ig látogatható. A művésznőről készült portréfilm hamarosan látható lesz a Magyar Televízió M2-es csatornáján (készítették: Bogya E., Kovács F., Kunszenti-Kovács D.).

* Kovács Ferenc szeptember 14.-én tartotta sorrendben XVI. filmestjét a norvégiai Magyarok Baráti Köre rendezésében "Az utolsó nyár" címmel. Az előadás témája ezúttal a 90-es évek magyar filmtermése volt.

* Piknikkel, grillezéssel egybekötött történelmi sétára invitálta tagjait a norvégiai Magyarok Baráti Köre szeptember közepén. A szép fekvésű, sajátos növényvilágú, védett sziget történetét (XII. századi kolostorromok, XIII. századi kőbánya, stb.) magyar nyelven Martinovits Katalin ismertette.

* Kunszenti-Kovács Dávid idén 6. alkalommal vett részt a Matematikai Nemzetközi Olimpián, melynek a skócia Glasgow adott otthont. A 16 éves oslói gimnazista eddigi két ezüst, s egy bronz mellé most aranyérmert szerzett. Tanárai: Kunszenti Ágnes (Oslo) és Pósa Lajos (Budapest).

* Az oslói Magyar Köztársaság Nagykövetsége tájékoztatása szerint két új munkatársuk érkezett.

Az első beosztott KUTI László, aki ideiglenesen a konzuli feladatokat is ellátja, és ismét van külgazdasági attasé BIACS Tamás személyében.

* Az oslói Nemzeti Színház a VIII. Ibsen fesztivál keretében augusztus 30.-án mutatta be a Lille Eyolf című darabot Zsámbéki Gábor vendégrendezésében. A napilapok elismerően szóltak a bemutatóról és a rendező értő, érzékeny munkájáról. Zsámbéki segítőtársai -állandó munkatársai Budapesten a Katona József Színházban- a díszlettervező Khell Csörsz, s a kosztümtervező Szakács Györgyi voltak

Lille Eyolf

Alfred og Rita Allmers har i flere år latt sin handikappede sønn Eyolf gå for lut og kaldt vann. Etter en opprivende opplevelse under en fjellvandring har Alfred bestemt seg for å vie seg helt og fullt til sønnen – som far, ikke som oppdrager. Rita, som vil leve helt og holdent for kjærligheten, opplever at både Eyolf og Alfreds søster Asta trekker Alfred bort fra henne. Når Eyolf drukner, etter et kort møte med den fascinerende Rottejomfruen, blir Rita og Alfred tvunget til å ta et oppgjør, med hverandre og med sine egne følelser.

Regi: **Gábor Zsámbéki**. Scenografi og kostymer: **Csörsz Khell**.

Lysdesign: **Marianne Thallaug Wedset**. Maskør: **Greta Bremseth**.

Skuespillere: **Mads Ousdal** som Alfred, **Gørild Mauseth** som Rita, **Silje Færavaag** som Asta, **Henrik Mestad** som ingeniør Borgheim og

Frøydis Armand som Rottejomfruen. **Paul Emanuel Jæger** og

Nicolay Raaen Eidissen deler rollen som Eyolf.

Premiere på Amfiscenen 30. august

Billettbestilling: www.nationaltheatret.no - tlf. 815 00 811

* Heller Mária, az ELTE Szociológiai Intézetének professzora látogatott az Oslói Egyetem Média és Kommunikációs Intézetébe szeptember végén. Útjának kettős célja volt: egyrészt tartalommal megtölteni a két egyetem között 1992-ben megkötött keretszerződést, másrészt előadást tartani az intézet doktorandus hallgatóinak (Maria Heller: "The Development of the Public Sphere as a result of new ICTs").

Kevés ország van, hol annyi eladósodott s birtokból élni nem tudó lenne mint nálunk, hol van kevesebb élelmét eszével kereső, de hol több a fétudós. Mindennek lehet s van egyéb oka is; de legfőbb ugyan csak az egészséges életre való ész s valódi műveltség hiánya.

WESSELÉNYI

Sokan kérdezték már - Norvégiában és Magyarországon egyaránt - hogy mi szél hozott a skandináv tájakra? Miért akartam két évig Oslóban tanulni? A válasz nagyon egyszerű: az Úr vezetett ide. Amikor ugyanis a budapesti Evangélikus Hittudományi Egyetem harmadik évfolyamos hallgatójaként benyújtottam pályázatomat az Ösztöndíj Tanácshoz, fogalmam sem volt, hogy Osló is szerepel a lehetőségek között. A pályázatban csupán azt kellett megjelölni, hogy milyen nyelven és milyen területen szeretnék alaposabb ismereteket szerezni, s én az angol nyelvterületet, valamint az egyházi médiamunkát jelöltem meg. Az Ösztöndíj Tanács továbbította azután jelentkezésemet az oslói "Det teologiske Menighetsfakultet"-re, ahol felvételt nyertem a kétéves, angol nyelvű "Master of Philosophy in Theology" programra.

Nagy lelkesedéssel és tele izgalommal érkeztem meg tavaly augusztusban. Kedves emberekkel ismerkedtem meg, akik sokat segítettek a kezdeti beilleszkedésben éppúgy, mint az azt követő hónapok során. A Kunszenti-Kovács családban szinte saját családot találtam. Örömmel tapasztaltam, milyen nagy számú magyarság él itt, akik különböző rendezvényeken ápolják közös kulturális örökségünket.

Különleges élményt és nagy kihívást jelentett a más kultúrákból érkező hallgatókkal való találkozás. A fakultáson ebben a tanévben 19 nemzetközi diák tanul, akik az Erasmus-, Sokrates-, Master programok keretében vagy cserediákként érkeztek, s ezzel 9 ország képviselteti magát. A master programban, amelyben én is tanulok, kelet-európai és fejlődő országbeliek vehetnek részt.

KÉT ÉV NORVÉGIÁBAN

Ez a program már felső szintű tanulmányokat jelent. Ennek megfelelően az ösztöndíj elnyeréséhez többek között legalább három év teológiai végzettség vagy a külföldi rendszerben "Bachelor Degree"-ként ismert fokozat, angol kommunikációképeség és az újszövetségi görög nyelv ismerete szükséges. Az első évben, amelyet én már szerencsésen magam mögött hagytam, a tanrendben előírt kurzusokat kell teljesíteni, amely az előadásokon való részvétel és a megadott szakirodalom feldolgozását jelenti, s minderről a tanév végén kell számot adni. A második évet teljes egészében a diplomamunka elkészítése tölti meg, amely lehetőséget ad az egyéni érdeklődési terület alaposabb kutatására. Témám: A "tömegkommunikáció", mint a misszió egyik eszköze az Újszövetségben, s ezen belül főleg az Apostolok Cselekedeteiről írott könyv szónoki beszédeit szeretném megvizsgálni.

E soroknak nem lehet célja átfogó képet adni két norvégiai esztendő eseményeiről, csupán egy kis betekintésre van lehetőség egy magyar lelkészpalánta itteni napjaiba. Hiszen Weöres Sándorral vallom én is az élménybeszámoló töredékességét, amit a költő *Még annyi mindent* című versében így fogalmazott meg:

*...Az elmondásba egyszerre csak egy fér,
és még az egynek is csak törmeléke.*

*Az ember emlékekben milliárdos,
emlékek elmondásában szegény.*

*A könyvből majdnem minden kimarad,
s helyébe lép a foszlány és az álom...*

Hulej Enikő

BÚCSÚ A HÁZTÓL

Interjú
Bitay Zsolttal,
a Svédországi Magyar Ifjak Társasága titkárával

- A Tångagärde-i háznak bizonyára sokak által ismert a története. Minden többször odalátogatóban pedig felfelgyűlnek olyan ott történt történések, amelyek ennek a svédországi magyarok által szeretett házhoz az érzelmi kötődést jelentik. Benned, aki Borásban, tehát ugrásra élsz ettől a háztól, milyen szép vagy akár nem kellemes élmények sorakozódnak Tångagärde említésekor?

- Természetesen mindkét élményfajtából jutott nekem, de ha végigtekintek az emlékeimen, talán a kellemesebbekből van több. Tångagärde nagyon szorosan kötődik az ifjúságomhoz és a teljes svédországi életemhez. Svédországba 19 évesen kerültem 1992 karácsonyán. Tångagärdével egy héttel később, szilveszterkor ismerkedtem meg és azóta is úgy él tudatomban, mint egy csodás talpalatnyi magyar föld a hideg északon.

A Svédországi Magyar Ifjak Társaságát is itt alapítottuk 1994-ben és ez a ház adott otthont az eddigi 28 táborunk nagy többségének is. Társaságunk fényes eredményeket tudhat magáénak, ezek közé sorolnám a Tångagärdéme rendezett számos érdekes előadást, a nemzetközi táborokat, a Magyar Nagykövetséghez fűződő baráti viszonyt, a Magyar Ifjak Világfóruma megalapításának kezdeményezését, koncertek, bálók szervezését és számos egyéb tevékenységet. Megvallom őszintén, kellemetlen emlékeim is vannak Tångagärdével kapcsolatban és ezek többsége onnan ered, hogy amíg az itt lezajlott táboraink mindegyike határozottan pozitív nyomot hagyott emlékeimben, addig az idősebb szervezetek egy részétől állandóan negatív a visszhang rendezvényeinkről. Számtalanszor ért már a vád, hogy túl vadak, zajosak, rendetlenek vagyunk, túl sok alkoholt fogyasztunk, törünk, zúzunk és rongálunk, ezért döntöttünk úgy 1997-ben, hogy a nyári szabadidős táborainkat kivonjuk Tångagärdéről és Jönköping mellett, egy a svéd egyháztól bérelt ház környékén rendezzük ezeket, félig-meddig sáttortábor formájában. Ugyanakkor született meg a szándék a másik két táborunk kivonására is, de ehhez mostanig még nem sikerült megfelelő helyet találni.

A nagy lépést a szeptemberre tervezett őszi táborunk elhalasztása hozhatja, információim szerint az őszi táborra nem vehetjük igénybe a tångagärdei házat, mivel a legutóbb itt megrendezett tavaszi táborunkon állítólag nem viselkedtünk az elvárásoknak megfelelően.

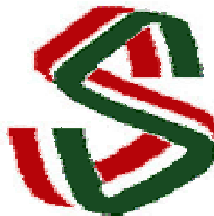
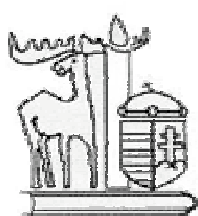
- A legutóbbi ott táborozásokról elhangzott rágalmakat magam is visszautasítom, és tanúnak hívom kedves

szakácsnőnket, aki nem melleleg a halmstadi magyar egyesület elnöke, és kiségtőjt: mi a korosabbak nem tapasztaltunk semmi kifogásolni valót viselkedésükben. Ellenkezőleg: a Magyar Liget 2002/2-es számában írt beszámolómban dicsértem azt, hogy egyik-másik társatok kisebb rendellenességét sem néztétek el. A rágalmozókat ugye, leplezni kell, nem pedig megsértődve otthagyni a tångagärdei házat?

- Én talán nem fogalmaznék ennyire erősen, lehet, hogy nem kifejezetten rágalmakról van szó, annál inkább rosszindulatról. Nyolc éves létezésünk alatt megszokhattuk, hogy mi egy másfajta, szigorúbb elbírálás alá esünk, ha például egy villanykörte véletlenül a mi táborozásunk alatt ég ki, akkor általában azt halljuk vissza, hogy törtünk, zúztunk és romboltunk... Természetesen tudatában vagyok annak, hogy egy nagyobb tömeg táborozásakor előfordulhatnak kisebb kellemetlenségek, rendellenességek annak ellenére, hogy legjobb igyekezetünk szerint mindent megteszünk ezek kiszűrésére. A gond abból is adódik, hogy bár ezt többször is szorgalmaztuk, a gyakorlatban nem történik meg a ház személyes átvétele és átadása, ahol mindkét fél megfogalmazhatná jogos elvárásait. Így ha hetekkel később, akár miután már mások is használták a házat, előke-rül bármilyen rendetlenség vagy károsodás, mindig a SOMIT a legkézenfekvőbb bűnbak. Ez is mutatja, mekkora a gyanakvás, a rosszindulat irányunkban. ▶▶▶▶▶▶

Bitay Zsolt felvétele

SOMIT

SVÉDORSZÁGI MAGYAR IFJAK TÁRSASÁGA
UNGERSKA UNGDOMSFÖRBUNDET I SVERIGE

Folytatás az előző oldalról

Ez természetesen nyomot hagy a fiatalok lelkében is. Elgondolkoztató, hogy amikor borási presbiterként az egyházdíj befizetésére szólítottam fel a fiatalokat, valaki nekem szegezte a kérdést: miért kellene a magyar egyházat támogatnunk, amikor a svéd egyház emberségesebben viszonyul hozzánk és ezzel közvetve többet segít magyarságunk ápolásában, mint a saját egyházunk.

Szerencsére erre a kérdésre a tágagardei kitagadásunk előtt kellett válaszolnom. Ma nem tudnám rá a választ.

- Mindazonáltal lesz őszi táborozás. Hol? Mikor? Milyen témával? Milyen szervezés nehézségek adódtak?

- A vezetőség úgy értékelte: nagy az igény a táborok szokásos folytatása iránt és talán sikerült lehetséges alternatívákat találni a tágagardei házra. Az egyik legvalószínűbb lehetőség egy Varberg melletti menedékház (vandrarhem). Valószínűleg nagy változást fog hozni a SOMIT életében, sok még a kérdőjel, még nem tudjuk, hogy működik a ház, jelen van-e a svéd személyzet, gördülékenyen fog-e működni a sütés-főzés, előadások megszervezése, stb. Bár még egy hosszabb tárgyalássorozat előtt állunk, úgy tűnik, hogy kérdéseinkre a pontos választ csak akkor fogjuk tudni, amikor már kipróbáltuk ezt a táborozási formát.

Itt emelném ki, hogy bár ebben a kérdésben a vezetőség sincs könnyű helyzetben, a tagságunk részéről is kisebb áldozathozatalra lesz szükség. Elképzelhető, hogy a tábordíj valamennyivel több lesz, mint eddig, bár ezt igyekszünk tárgyalások útján kiküszöbölni. Mivel a házdíjat előre kell majd fizetnünk, nagyon fontos lesz a fegyelmezett

jelentkezés. Jelen pillanatban a szervezést legjobban az nehezíti meg, hogy váratlanul ért a tágagardei elutasítás, ezért elkéztünk az őszi táborral és nem sikerült még olyan megfelelő időpontot találnunk, amikor a ház is szabad és a tábor nem ütközik egyetlen bál vagy egyéb rendezvény időpontjával sem.

Mint az lenni szokott, októberben elkezdődik a bálók hosszú sorozata, ilyenkor vagy a szakácsaink, vagy a vezetőség tagjai foglaltak, de nem utolsósorban táborozókat veszítenénk a helyi események javára.

Végezetül szeretném tagságunkat megnyugtatni, a SOMIT élén felelős vezetőség áll, meg fogjuk oldani hirtelen jött gondjainkat, és a tagságot folyamatosan tájékoztatjuk a fejleményekről.

Kérdezt: Tar Károly

Bitay Zsolt felvétele

A Nyári történet folytatása a 7. oldalról

egyházközségekkel. A mienk, a budaörsi, a Robekkbén (Molde mellett) élő gyülekezettel lépett szorosabb kapcsolatba Ennek a kapcsolatnak máris az a gyümölcse, hogy minden évben egy magyar diák tanulhat a Moldében található népfőiskolán. Az egyre szorosabbra fűződő kapcsolatok miatt határoztam el, hogy csiszolok még egy kicsit a norvég nyelvtudásomon, s ha lehetséges, feleségem is kezdje el a norvég nyelv tanulását.

Az egyetemen a tanulás nem volt megerőltet, bár a színvonal meglepően magas volt. Minden nap volt három tanítási óránk, melyek délelőtt voltak. Sarolt déli alvása után aztán nyakunkba vettük a várost, így a majd két hónapos ottlét alatt jól megismertük Oslót. Hamar sikerült kialakítani a napi ritmusunkat, amelyet csak egy—egy éjszakába nyúló vendégeskedés bontott meg. Miután le tettük a kicsi lányt, minden éjszaka nekiültünk nyelvet tanulni. Feleségem a tudásban olyan magas szintet ért el, hogy 2 hét után teljesen egyedül vásárolt meg egy szoknyát, a boltban sajtot vett és egyszer az utat is meg merte kérdezni. A játszótéren, a parkokban a kismamákkal és a gyermekeket őrző szülőkkel volt a legkellemesebb beszélgetni és valóban ez bizonyult a legjobb nyelvgyakorlásnak is.

A kurzus félidejében kaptunk egy kis szünetet - 4 napot -, melyet arra használtunk föl, hogy elutaztunk Moldéba és meglátogattuk a személyes jó barátainkat is. Igen jól esett ez a néhány találkozás, mert ott vidéken egészen más emberek élnek, mint a nagyvárosban, Oslóban. Sokkal figyelmesebbek és udvariasabbak is.

Barátainkkal aztán felfedeztük a környéket, rengeteget kitétek magukért, hogy jól érezzük magunkat. Az Atlanterhavsveien, a Trollstigen, a Molde Jazz Fesztivál, a rengeteg hal, amit ettünk és az, hogy a nap nem nyugodott le - ez mind felejthetetlen élmény marad.

A tanulásba valahogy nehéz volt visszazökkenni. Már csak három hét és ennek is vége lesz. No akkor tört ránk a fáradtság egy kicsit és még tudatosabban kezdtük el szervezni a szabadidőnket. Múzeumok és jó időben az Oslo fjord látogatása jelentett elfoglaltságot számunkra, még barnultunk is egy kicsit. Régi magyar barátainkkal is sikerült találkozunk, akikkel grillezés közben újra nagyot beszélgettünk liberalizmusról, demokráciáról és politizáltunk. De sajnos közeledtek a vizsgák is. Tanulni kellett, nem volt mese, nem vallhattunk szégyent. Az egyetem záró bulijáról hazamenve végiggondoltuk milyen csodálatos ajándék volt ez Istentől a mi számunkra. Egy kis tanulás, egy kis művelődés, norvég élet és emberek megismerése és a kikapcsolódás - igen, a kikapcsolódás, a rohanás szüneteltetése, a csend, a nyugalom, ezek voltak a legnagyobb ajándékok.

Mikor hazafelé döcögtünk, már készültünk lelkieken arra, mi is vár ránk itthon, de ezekkel az élményekkel és tapasztalatokkal mindig új lendületet nyerhetünk. Köszönetet szeretnénk mondani mindazoknak, aki szellemileg, lelkileg és anyagilag támogatták norvégiai tartózkodásunkat.

Endreffy Géza

ev. lelkész, Budaörs

Lászlóffy Aladár:

Rajzolok egy...

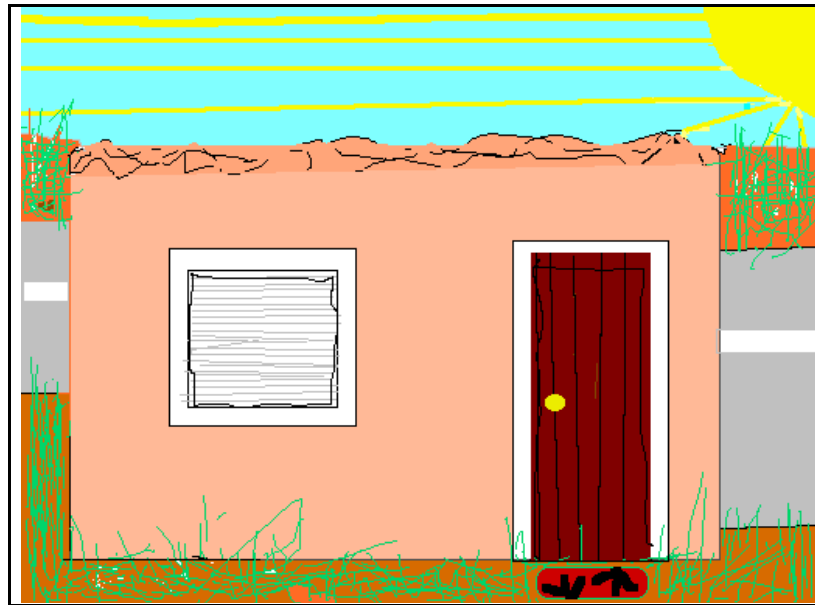
Jé, a juhász kihajtja
m-juhát a rétre,
Efef — fákat rajzolok
baloldalt a képre.

Az erdőben farkasok
— látod itt a Z-ket? —
azt hiszik, hogy majd em
közelükbe téved.

Ó, de ott az Ó-hegyen
az a vonal, tessék,
egy vadász: áll s látja már,
a barikát lesték!

P — ez volt a pukkanás,
S ez a visszhang: - pé, pé...
a golyót a farkasok
se rághatják péppé.

Akinek a nadrágján
a sörét fűrt lyukat,
iszkol már, s a fű között
Sikló mutat utat.

Bengtsson Benjámin Zsolt (8 éves) : Haz
számítógépes színes rajz

Találós kérdések

1. A világot átéri, mégis egy tyúk átlépi?—Mi az ?
2. Hányat lép a veréb egy esztendőben? 3. Hol a világ közepe? 4. Se nem ehetném, se nem haragszom, mégis harapok.—Mi az?
5. Kék mezőben szép arany nyáj legelész.
Közöttük egy fényes pásztor heverész.
6. Nappal keresem, sehol sem találok.—Mi az?
7. Úton megyen tipe-topa
Hátán viszi ginye-gúnya,
Szeme négy , füle négy,
Körme pedig huszonnégy.—Mi az ?

1. Kocsiút. 2. Egyet sem,
mert a veréb ugrál. 3. Az I be-
tűnél. 4. Harapófogó. 5. A
csillagok és a hold. 6. A szá-
már a juhással

Énekeljétek hangosan a kövér betűvel sze-
dett sorokat (bizonyára ismeritek már a dal-
lamát), s közben végezzétek el a rajzon is
látható gyakorlatokat.

1. Egyszer volt egy kemence,
— karkeresztezéssel karkörzés;
2. ... belebújt a kis Bence...
— csipőre tett kézzel topogás;
3. ... kormos volt a kemence...
— törzsfordítás jobbra és balra,
kitárt kéz;
4. ... fekete lett kis Bence.
— váltott kézzel arcsimogatás;
5. Ránézett a mamája...
— törzsfordítás balra, homlokhoz
emelt kéz;
6. ... nem ismert a fiára.
— törzsfordítás jobbra, majd vál-
tott kézzel tagadó mozdulat;
7. Becsukta a kemencét...
— térdugózással ajtózáras moz-
dulata;
8. ... jól elverte kis Bencét!
— lábbal dobogás, kézzel tapsó-
lás.

Tar Károly: Játékos torna

Soó Zöld Margit rajza

Geiger László :

Svéd történelem... (3)

(kivéve az unalmas részeket)

Az idillt 2600 évvel ezelőtt a "Fimbul tél" beköszönte szakította meg, mely egy fél évezreden át éhínséggel sújtotta Észak-Európa lakót. A gyümölcsfák kipusztultak, a gabonafélék közül csak az árpa érte túl a zord éghajlatot. A helyzetet az is súlyosbította, hogy a Fekete-tengertől a brit szigetekig terjedő kelta törzsek birtokukba vették a bronz előállításához szükséges ón- és rézbányákat, és elvágták Észak és a Földközi-tenger országai közötti kereskedelem útját.

A Fimbul tél elmúltával az élet viszszatért a normális kerékvágásába. A népvándorlás eleinte akadályozta a kereskedelmet a Római Birodalommal, de a 600-800-as években, a "Vendelidőkben", az őslakók fokozatosan háttérbe szorították a gótokat, és az áruforgalom újra fellendült. (Nevét az Uppsala melletti Vendel helységben talált "hajósirok"-ból rekonstruált civilizációtól kapta. Nem tévesztendő össze a szláv vendekkel!).

A vaskorszak (500-1050) Skandináviában a vikingek, azaz a normannok kora. Gyorsjáratú evezőshajóikkal bejárták a világot, kifosztották és felégették az Északi-tenger és az Atlanti óceán partja menti településeket. - "A normannok haragjától ments meg Uram minket!" - fohászokdtek a korabeli szomszédok.

A dán és norvég vikingek Nyugatot sanyargatták. Izland, 860 és Grönland, 983 gyarmatosítása után 1003-ban, sárkányfejjel díszített, keskeny tölgyfahajóikon Észak-Amerikába is eljutottak. Az európai integráció sokkal hamarabb elkezdődhetett volna, ha 885 nyarán, a Szajnán felhatoló hetven vikinghajó legénysége bevette volna Párizst. A vikingek állandó fenyegetésének hatására 911-ben Együgyű Károly Rolló viking főnöknek adta fele királyságát, azaz Normandiát, és Gizella nevű leányát. Azontúl Normandiából indultak a vikingek megadóztatni az angol városokat. Nem kis összegről volt szó: 1007-ben 30 tonna ezüstöt adóztak az angol városok. Hiába ölette meg Ethelred király az országban tartózkodó összes vikinget, Sven király 1016-ban egész Angliát

elfoglalta, s azt fiára, Nagy Knutra hagyta örökségül, aki 1028-ban Anglia, Dánia, Norvégia és Svédország királyának nevezhette magát. A svéd vikingek dán és norvég kollegáikkal ellentétben kelet felé vándoroltak. Részt vettek Konstantinápoly ostromában (860), majd 862-ben Rurik, Szioneusz és Truvor vezetése alatt elfoglalták Novgorodot. A Dnyeper mentén délre hatolva, szláv törzsek egyesítésével megalapították Oroszországot, és röpké egy évszázad alatt beleolvadtak szláv alattvalóik közé. Az Ósmo (Stockholm déli részén) mellett talált rúnakő szerint Ingvar viking vezér csapataival Bagdadba is eljutott, de a szaracének (arabok) országából egyetlen viking sem tért haza.

A svéd vikingek központja a Mälaren tó Björkö szigetén fekvő korabeli főváros, az öntödékben és fémfeldolgozó műhelyekben gazdag Birka volt. Keletről gyöngy, ékszer és szerzőszámok, északról vas és szörme, nyugatról fegyverek, kerámia és üvegáruk áramlott a kétezzer szabad lelket számláló, virágzó kereskedelmi központba, ahol a vikingek sikeres hódításai eredményeképpen élénk rabszolga-kereskedelem is folyt. A külkereskedelmi kapcsolatok megkívánták a megtérésre való hajlandóság jeleit, ezért Björn király meghívására 829-ben, Jámbor Lajos frank király követeként Birkába indult két elszánt hittérítő, Ansgar és Witmar. Nem volt teljesen veszélytelen feladat, minden addigi térítési kísérlet kudarcba fűlt. Az Asaistenekhez fohászokdó vikingek gyanakodással fogadták az új hitet, és legtöbbször Oden főisten madarai eledeleként, az útszéli fákra akasztották a szerzeteseket. Az is előfordult, hogy rabszolgaként eladták őket. Egy jó formában levő hittérítőért egy pár, hároméves ökör árát is elkérték. A mártírhálál vágyától égő Ansgar és társa, a mérsékeltbb álláspontot képviselő, nagy erejű Witmar kereskedőhajón kelt át a Dániát Svédországtól elválasztó tengerszoroson. Rögtön a partraszállás után vikinghajók vették körül őket. A gyakorlatias kereskedők elmenekültek, csak a két szerzetes maradt vissza magyarázkodni. A mártírhálál közelségétől lázba jött Ansgarral szemben tiszteletlenül viselkedtek a rablók. A keresztényi hivatásáról megfélemedezett Witmar kardot ragadott, és rettenetes pusztítást vitt végbe a vikingek soraiban.

A számbeli fölényben levő vikingek letelepíttek a hősiességen küzdő óriást. Witmar roppant ereje tiszteletet sugárzott, ezért úgy döntöttek, hogy a szerzetesek sorsát sörívő versennyel döntik el. Witmar utcahosszal győzött - ellenfelének cigányútra ment a hordónyi folyékony kenyér -, amire a vikingek térdre borulva könyörögtek, hogy megtérhessenek, annak az Istennek, aki ilyen tiszteletre méltó tulajdonságokkal látja el a híveit. Ansgart felháborította Witmar keresztényhez nem illő viselkedése, és nem volt hajlandó megkeresztelni a pogányokat. A csalódott vikingek legszívesebben végeztek volna a moralizáló hittérítővel, de nem merték kihívni a szerzetesek istenének haragját. Megkegyelmeztek az életüknek, és csak a hajót kobozták el. A konok Ansgar és a bűnbánó Witmar gyalog folytatták az utat Birkába. Hőseink 830-ban érkeztek a Mälaren tó partjára, ahol rabszolgákat szállító hajóra szálltak. Amikor Ansgar fennhangon követelte, hogy szabadítsa fel, és eressze szélnek a rabszolgákat, a hajó tulajdonosa fontolóba vette, hogy a két hittérítőt a rabszolgák közé láncolja. Ha nem Björn király vendégeiről lett volna szó, akkor bizonyára meg is tette volna.

A hittérítők Birkában Björn király védnöksége alatt terjesztették Krisztus evangéliumát. A vikingeket érdekelte az új hit, de a rabszolgákról és a kuplerájok látogatásáról nem szívesen mondtak le, a féktelen orgiákra alkalmat adó áldozati szertartásaik beszüntetéséről pedig még hallani sem akartak. Abban sem voltak biztosak, hogy mit szólna hozzá, Oden. "Észak apostola" dolga végezetlen tért vissza munkaadójához. Az ezredforduló táján a szárazföld még inkább kiemelkedett a környező tengerből, a nagyobb hajók mind nehezebben tudták megközelíteni a viking fővárost. Olof Eriksson "Skötkonung" király (995-1022) - a mai Stockholmtól 30 kilométerre északra fekvő - Sigtunában rendezte be udvarátés Birka kiürült. Olof családjával, együtt megkeresztelkedett, de a vikingek nagy része csak jóval később követte példáját. A megkeresztelkedett pogány törzsek a XII. században, egy király és egy Isten alatt, közös birodalomban egyesültek, és a vérszomjas vikingek viszályoztak jámbor svédékké, dánokká és norvégékké.

Középkori bonyodalmak

A Rómából irányított katolikus egyház növekvő befolyásának köszönhetően Svédország egységes birodalomná vált. Az 1160-as években uralkodó IX. (Szent) Erik Jedvardsson király szorgalmasan építgette a templomokat, szervezte a keresztes hadjáratokat a pogány Finnország ellen, melynek lakói pogány hitük mellett hosszú évszázadokig a függetlenségüket is elvesztették. Finnország svéd tartomány lett, a svédek saját intézményeik szerint rendezték be a törvénykezést. Erik földi élete szomorú véget ért. Hiába jelentették a túlerőben levő dán csapatok közeledtét, nem hagyta ott a déli misét. Az oltár előtt nyisszantották le a fejét.

Miután az észtek hajóikkal behatoltak a Mälarenre, és elpusztították Sigtunát, szükségessé vált a Mälarentó bejáratának a felügyelete. 1250-ben a Folkunga nemzetségből származó Birger *Jarl*, a kiváló szervezői adottságokkal rendelkező királyi gyám, két bástyával és erős falakkal bevehetetlen erődítménnyé tette a Mälaren tó bejáratát védő Stockholmot. Birger Jarl 1251-ben fiát, Valdemárt (1266-1274) választotta királynak. Uralkodásuk alatt hozták az első, egész országra kiterjedő törvényeket. Egyezményt kötöttek a Balti-tenger déli partját uráló Hansa-városokkal, melynek értelmében a befolyásos városállam hajói vámmentességet élveztek a svéd kikötőkben. Az egyre inkább főváros szerepét betöltő Stockholmban lübecki német kereskedők telepedtek le. A beáramlott német tőke és szervezés megalapozta a fémipart, Svédország legfontosabb kiviteli termékének forrását. Valdemárt 1274-ben testvére, Magnus "Ladulás" fosztotta meg a hatalomtól. Magnus király megerősítette az egyház hatalmát, megalapozta a svéd nemességet, és bőkezű adományokkal látta el a szürkebarátokat. Ladulás szó szerint "istálló-lakatot" jelent, és Magnus azon intézkedésére utal, mellyel megtiltotta a birodalmi nagyuraknak az ellenszolgálatás nélkül vendégeskedést. Magnus Ladulás volt az első király, akit a svéd királyok temetkezőhelyén, a stockholmi Riddarholm-templomban temettek el. Magnus Ladulás utódjának 1290-ben legnagyobb fiát, Birger Magnusson választották.

Birger állandó viszályban élt testvéreivel, Erik és Valdemar hercegekkel. Az irigy testvérek 1306 szeptemberében a Sigtuna melletti Håtuna birtokon foglyul ejtették, és a Stockholmtól 100-km délre fekvő Nyköping várába zárták Birger királyt. Birger kétévi fogság után kizabadult, és apósa, a dán király segítségével visszaszerezte a trónt, majd 1317 karácsonyán engesztelő vacsorára hívta öccseit Nyköping várába. A nagy eszem-izom közben a hercegek fegyvereseit különféle okokkal kicsalogatták a környező városba. A feledékeny testvérek másnap reggel a vár börtönében ébredtek. - Emlékeztek-e a *håtunai csányre?*" - válaszolt kérdéssel a kérdésre Birger, és a cella kulcsát a vár tornyáról a közeli folyóba dobta.

Erik és Valdemar felbőszült hávei hónapokon át tartó ostrom után bevették a várat, és Birger király Dániába menekült. A hercegek hávei a *"nyköpíngi vendéglátásban"* éhhalált halt Erik herceg fiát, a hároméves Magnus Erikssont (1318-1364) választották királynak, aki helyett kezdetben Magnus gyámja, Mats Kettilmundsson kormányozta az országot. Számos haladó intézkedést foganatosított, többek között megszüntette a rabszolgatartás intézményét (1335).

A nagykorú Magnus Eriksson bemutatkozását siker kísérte, a dánokkal folytatott nyertes háborút követő varbergi béke (1343) kimondta Skåne, Blekinge és Halland tartományok Svédországhoz való csatolását. 1355-ben Magnus fia, Hákon lett az akkoriban független Norvégia királya, lehetőség nyílt az északi államok egyesítésére. Az unió megvalósítását Valdemar Atterdag dán király akadályozta meg, aki 1360-ban átvitorlázott hadaival a Dániát Svédországtól elválasztó Öresundon, és visszafoglalta a svéd megszállás alatt levő tartományokat. 1364-ben Hákon feleségül vette Valdemar leányát, a táz éves Margarétát, és viszonylag csendes idők következtek.

Magnus Eriksson király feleségének, a Hollandiából származó Blanka királynőnek udvarhölgyeként kezdte pályafutását a mai, egyesült Európa védőszentje, a Jézus szenvedéseiben tobzódó Szent Birgitta (1303-1373). Birgitta az egyedüli a 61, szentnek nevezett svéd közül, akit a pápa

kanonizált, azaz felvett a szentek névjegyzékébe (*canon*).

A főúri Persson - a későbbiekben Brahe - családból származó, nyolcgyermekes Birgittának bőven volt alkalma megízlelni a hatalmat és a gazdaságot. Tudta jól, miről beszélt, amikor elítélte a testi életet, az élvezetek hajszolását. 1343-ban, korabeli szokás szerint Santiago de Compostelába, Szent Jakab sírjához zarándokolt, ahol a többiek példáját követve, nyakon csókolta Szent Jakab szobrát. A hazauton férje, Ulf Gudmarsson, súlyosan megbetegedett, és Arrasban ágyban esett. A betegség mellett imádkozó Birgitta előtt megjelent Szent Denis, Franciaország védőszentje, és biztosította arról, hogy férje meg fog gyógyulni. Ulf állapota tényleg javult, és Birgitta jelenései hétköznapsak lettek.

Szent Denis oltalma csak francia földön volt érvényes. Az özvegy sorba jutott Birgitta szakított fényűző életmódjával. Kolostorba vonult, és mint a felső hatalmak önkényes szóvivője, szorgalmasan közvetítette a mennyei hatóságok utasításait. Az égiek hol az angol-francia háború befejezését, hol Skåne tartományának végérvényesen Svédországhoz csatolását, hol pedig Magnus királynak azonnali lemondását sürgették. A Birgitta jelenéseinek hitelességét vizsgáló, a család barátiból álló svéd püspöki bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Birgitta állítása megfelel a valószínűségnek.

A felső hatalmak kívánságára, a 47 éves Birgitta Rómába látogatott. Birgittát megelőzte híre, az éppen Rómában tartzkodó V. Orbán avignoni pápa engedélyezte a Vadstenában felépítendő kolostor felépítését. A hálás Birgitta óva intette a pápát az Avignonba való visszatérés veszélyeire. A pápa nem hallgatott a jó szóra, és hazatérte után rövidesen meghalt.

A 68 éves Birgitta utolsó zarándokútja a Szentföldre vezetett. A jelenésekben gazdag útról még visszatért Rómába, és egy évre rá, 1373-ban elhunyt. Az épülőfélben levő vadstenai apáca- és szerzeteskolostor első abedisszája, Birgitta leánya, (Szent) Katalin, Rómából hazahozta anyja földi maradványait. Az országos gyűjtéssel összekuporgatott kenőpénz és a lobbizás megtette a hatását: IX. Bonifác pápa 1391-ben szentté kanonizálta Birgittát.

Folytatása következő számunkban

Egy tapodtat sem

haladhatsz számítógépes tudás nélkül ! Figyelj!
Magyar nyelven számítógépes tanfolyamot indítunk. Idősebbek is jelentkezhetnek levélben és telefonon a szerkesztőségben.

Ne maradj az ismeretlenség enyésző homályában ?

Még ma készítsd el
HONLAPOD!

Megrendelés a szerkesztőségben

KÖNYVET ÍR?

Emlékiratait véglegesítené?
Szüksége lesz szerkesztőre!
Ne tévóvázson! Jelezze szándékát szerkesztőségünkben.

Társkereső:

Tizenhárom esztendőös magyarországi fiú angol és magyar nyelven levelezne svéd-magyar fiúval vagy lánnyal.
Címe: Domaniczky Ákos,
Tordas, Szabadság út 1.
Magyarország

Lund közeli házába érett korú nőt, megértő társat keres sürgősen egy hatikszes , egészséges férfi. Fényképes jelentkezéseket vár a szerkesztőségbe.

Sürgősen eladó olcsó ötszobás bútorozott családi ház Kavlinge helységben.
Telefon: 04646 732 756

FÁJ A SAJÁT FOGA ?

**dr. Evetovics Csaba és
dr. Süveg Adrianna**

Többéves tapasztalattal rendelkező fogorvos házaspár várja Önt, minden hétfőn-csütörtökön 8-18 óra között, pénteken 8-13 óráig. Sürgős esetekben megbeszélés szerinti rendelés.

Ingyenes gyermekfogászati ellátás.

(19 éves korig)

Eszztétikai, kozmetikai fogászat.

**LUND, Klostergatan 3
tel.: 046 12 77 01**

**Borzási László
040 — 97 12 22**

Sokéves szakmai gyakorlattal rendelkező fogorvos Malmö központjában, a Gustav Adolfs torg melletti S.Tullgatan 3 szám alatt rugalmas nyitva tartás mellett, amalgán — mentes kezelést ajánl, kiméletes bánásmódot biztosít a „félős” betegek számára is

Helsinborgi, magyarul, románul, svédül és angolul folyékonyan beszélő, idegenvezetői szakon tanuló egyetemista lány tanulmányait megszakítva félévre képzettségének megfelelő **munkát keres.**

Telefon:
042 141 223

SZABÓ MIKLÓS

mészáros és hentes,

aki nemrég felújította teljes gép berendezését, hogy termékeivel minden igénynek megfelelően a következő órarend szerint várja vásárlóit **minden hónap első péntekjén**
HELSINBORG: Gosebäckv. 15-17.30, Makedonska Klubben 18.30-

19.30, Kroatiska Föreningen 20-21, Maxi 21.30-22.30 óra között, minden hónap első **szombatján BILESHOLM**9-10, **BJUV** 10.15-12, **ÄNGEHOLM** Ishallen 14-15, **LANDSKRONABAN** McDonalds 16-17.30, Klubben 18-19, minden hónap első **vasárnapján HÄSSLEHOLM** 9-10, **PÄRSTORP** 10.30-11.30, **LUND ICA** 12.30-14.30, **MALMÖ** Brantevikstorget 15.30-17, **KRISTIANSTAD** Jugoslaviska Klubben 18.30-20 .

Érdeklődni: **0705656586, 070 5656786**

Magyar vendéglő Helsingborban**Glada änkán - A víg özvegy**

Nyitva: hétfő-péntek 11.30 – 14.00 és 18.30 – 22.30
Asztalfoglalás 042-214 522

ISMERI ÖN KOZÁK URAT?

Ha még nem ismeri, keresse fel a malmői

TOKAJ ÉTERMET

Borgsgtan 44,
tulajdonosa szeretettel várja a magyar ízek kedvelőit.

Kitűnő magyaros konyha a göteborgi

PAPRIKA BÁRBAN

EBÉFIDŐBEN A SZAKÁCSNÓ ZONGORÁZIK

A Fjärde långatan (Negyedik hosszú utca) 28 szám.
Nyitva: 9-16 óráig. Pénteken 15, vasárnap 11-16 óráig
Telefon 031 12 24 09

Napi menü: 45 korona. Gulyásleves, csirkepaprikás
lekváros palacsinta.

Kifogástalan minőségű férfi és női ruhát készít,
igazítást és javítást soron kívül vállal

Köble József

szabómester

**291 35 Kristianstad, Näsbychaussén 27,
tel.: 044-12 24 30.**

FABIAN TRAVEL AGENCY

A világ bármely sarkába egyéni és csoportos utazásokat szervez. Az igényeknek megfelelően intéz szállást, gépkocsi bérlést és mindent, ami kellemes utazáshoz szükséges .

Kedvezmények nyugdíjasoknak és gyerekeknek és az utazási iroda barátainak.

Stockholm, 112 61

Essinge Brogatan 2,

tel / fax: 08 - 656 78 80

fabian.travel@swipnet.se

Zoras Resor PI 19097 91 SKÖVDE . Állandó és a legolcsóbb buszjáratok Magyarországra. Halléban éjszakai pihenő, nyugdíjasoknak, gyerekeknek , SOMIT tagoknak kedvezmény. Családi kiszolgálás **Telefon: 0500-46 05 06 és 0500-46 05 08**

Nemcsak a szőke nők keblét dagasztja a **Magyar Liget** minden lapszáma. Olvassa és terjessze. **Anyagiak kizárva!.**

Magyar sportolók Svédországban

Keresztkérdésünk

Túl a hét ikszen, valahol Svédországban él. Világbajnok volt. Pajor Kornél a neve. Milyen sportágban, mikor, hol és milyen színekben érte el ezt a kiváló eredményt ez a magyar sportoló?

A megfejtők könyvjutalomban részesülnek! Beküldési határidő 2002. Augusztus 30.

A beérkezett válaszokból:

Panyiné Molnár Ildikó: Pajor Kornél gyorskorcsolyázó világbajnok volt (1949 Oslo, Norvégia).

H. Zs. Pajorról ennyit találtam : <http://index.hu/sport/teliolimpia/1948> Alpesi versenyek 1948 - St. Mórítz A svájci város az első, amelyik duplázott: 1948-ban már másodszor látta vendégül a világ legjobbjaikat. Ekkor már huszonnégy versenyszámban hirdettek győztest, a mieinknek kis híján sikerült egy aranyat hazahozniuk. A Kékessy-Király korcsolyapáros azonban nagy csatában alulmaradt, csak ezüstérmes lett. Király egyéniben ötödik. Nagy reményekkel vártuk még a gyorskorcsolyázó Pajor Kornél tízezres futását, hiszen egy évvel korábban világbajnoki címet nyert. A még nagyobb siker nem sikerült, mert Pajor a negyedik lett.

És van egy Pajor Kornél építész iroda Djursholmban.

Bendel Márta: Pajor Kornél gyorskorcsolyázó világbajnok volt.

A Magyar Liget vándorkupája

Újra nő az érdeklődés a labdarúgás iránt. Svédországban is számos magyar focicsapat alakult. Ezek között sokéves együttlétre alapuló a lundi öregfiúk csapata. A Magyar Liget által adományozott vándorkupa mérkőzéseire is előbb-utóbb sor kerül, és talán még a közeli Koppenhágából is érkezik majd benevezés a labdarúgó tornára Várjuk a malmöiek, a strömbrikiak, a helsinborgiak, a göteborgiak, a ljunbiak és mások jelentkezését Habram Toninál: habram_toni@hotmail.com

A svéd-magyar előtt. Reykjavikban amikor nemrég győzött a magyar válogatott, a mérkőzés előtt az izlandi magyarok keresztnevükön szólítva, táviratban üdvözölték a fiúkat. És lobogott a lelátóról a magyar zászló. Vajon így lesz ez Göteborgban is, ahol Svédország erős csapatával méri össze gyarapodó erejét a magyar labdarúgás?

Komoly golyózás

Játék a javából. A színes golyók célba dobálását versenyszerűen üzni nemcsak izgalmas játék, hanem sport. Ritka sport minden bizonnyal, és az sem mindennapos, hogy ebben a sportágban jeles magyar versenyzőt is számon tart a statisztika. Tamás György más teendői mellett ezt a nálunk még alig ismert sportágot is komolyan veszi. Számos versenyen vett részt, és a nyakába akasztott arany, ezüst és bronzérmek mutatják, hogy nem eredménytelenül.

A 35-40 tagot számláló tyresői csapat alapembere. Szalay Lajos, Mladoniczyék, Ormos Zénó többek között a társai, akikkel Stockholmkörnyéki vetélkedőket rendezik. Ezt a látványos sportágot a nézők is kedvelik, hiszen izgalmas lehet, amikor repül a golyó, és kitudja hol áll meg a szépen elsímított homokban, amit körbeállnak a kíváncsiskodók.

FOGSZORÍTVÁ

AVAGY VOLT LUNBAN EGY MAGYAR VÍZILAPDACSPAT

A címhez az ötletet az előző oldalon olvasható hirdetés adta, és az a naiv feltételezés, hogy kell valami kapcsolatnak lennie a fogorvosi pálya és a vízilabdázás között. Merthogy jó az, ha a fogorvosnak és a vízilabdázónak erős a keze.

Evetovics Márk Csaba

így vall önmagáról:

„Újvidéken születtem. Tizenhat éves koromig a Tisza mellett, Zentán nőttem fel. A napok nagy részét a uszodában vagy a szán töltöttem.

Aztán, mint válogatott szintű úszó kerültem Zágrábba a gimnáziumba, később pedig a fogorvosi egyetemre jártam. Így az ottani MLADOST nevű csapatban úsztam, és az egyetemi évek alatt lassan átálltam a vízilabdára. Azokban az évekbe, 85-89 között csapatom volt Európa egyik élenjáró csapata, örültem, hogy az edzéseken részt vehettem. Nyaranta a II. osztályú jugoszláv ligában játszó zentai csapatban léptem fel évekig. Sportolóként rengeteg ismerősre tettem szerte a világban. 1991-ben jöttünk ki Svédországba. Itt célunk a talpra állás volt, de 1995-1998 között lundi vízilabda együtteseknél is edzősködtem. Nyolc fiatal magyar ajkú gyermekkel kezdtem, és a létszámuk tizenkettőre nőtt. Három év alatt heti két edzésen elsajátították a vízilabda alapjait, ami nem kevés, hiszen nagyobb részük gyenge úszóként kezdte. A vízilabda nagyon összetett sport, ahol az úzás, a labdakezelés, a taktikai csapatmunka és kicsit a birkózás összhangba kell, hogy legyen. Ezt nem lehet egyik napról a másikra megtanulni.”

A mai lundi magyar életet tapasztalva, a kishitűeknek is fel kell kapniuk a fejüket: Van közöttünk egy olyan ember, aki közösségünket tudatosan szolgálta edzősködésével. Társa, Dr. Sümegi Adrianna pedig rendelőlükben óvodát kezdeményezett. Eddig miért nem figyeltünk eléggé rájuk? Talán majd ezután! Ha tudunk egymásról—jövők összefogással tetszésünkre alakítható.

(ligeti)

emancipált felszabadult, önálló, szabad
embargo kereskedelmi zárlat
emblem jelvény, jelkép
embólia érdugulás
emigránt kivándorló
emoció fölhevülés, fölindulás, heves érzelem
empirikus tapasztalati
enciklopédia ismerttár, tudománytár
energikus erélyes, tetterős
en gros nagyban, nagybani
enka özvegyasszony
enklig özvegyember
epidemiszk járványos, ragályos
epilog záróbeszéd, utószó
epizód jelenet, mozzanat, mellékesemény
erotiszk érzéki
erozió pusztulás, kimaródás
eszcajg evőeszköz
erupció kitörés
eszkortál kísér
esszencia valaminek a lényege
etikus erkölcsös
etikett illem, címke, árujegy
etnikum nép, népcsoport
etnográfus néprajzkutató
exakt pontos, szabatos
exaltált szertelen, rajongó
examen vizsga
examinator vizsgáló
excentrikus külpontos, szertelen, különc
excepcionális kivételes, rendkívüli, szokatlan
excitál izgat, felingerel
exekució végrehajtás, kivégzés
exemplum példa, feladat, példakép
existál létezik, van
exkavátor kotrógép, földkotró, markoló, ásógép
exkluzív kizárólagos, előkelő
exkurszió kirándulás

exkuzál mentetet, kiment, felment, felold, tisztáz, igazol
exlibris könyvjegy
expandál kiterjed
expanszív kiterjedő
expedit kereskedősegéd
expedició elküldés, kiadás, fölfedező út
expeditőr kezelő
experiment kísérlet
expert szakértő
exploatál kihasznál, kitermel, feltár
explozió robbanás
expo kiállítás
exponent kitevő, képviselő
export kivitel
expozé előterjesztés, áttekintés, beszámoló
expressz gyorsvonal, sürgős küldemény
expresszív kifejező
exproprierál kisajátít
extenzív kiterjed, átfogó, külterjes
exteriőr külső tér, valaminek a külseje
extra rendkívüli, külön, kívül
extrakt kivonat
extravagáns különködés, hóbort
extrem szélső
extremist szélsőséges
eufória fokozott, természetellenes jókedv
eutanázia fájdalom nélküli halál, könnyű elmúlást
evakuerál kiürít, kiköltöztet
eventuális esetleges
F
fabrik gyár
fabrikant gyáros
fabula mese, állatmese, tanító mese
fajansz mázas agyagedény
fájl állomány, adathalmaz
faktor tényező
fakturál számláz

Magyar Liget

Felelős szerkesztő: Tar Károly.

222 40 Lund, Landsdomarevägen 1, tel./fax: 046 145 364, tar@ebox.tninet.se.

Rendszergazda: Balázs Viktória balazsv@mailbox.hu

Titkár: Bernád Enikő bernad.t@ebox.tninet.se **Főmunkatárs:** Dr. Békássy N. Albert, albert.bekassy@skane.se **Szente Imre** szente.imre@telia.com

Független munkatárs: H.Zsolt, zsolt@.hungary.org

Fiókszerkesztőségek: **Borås:** Bitay Zsolt, bitay@algonet.se **Göteborg:** László Patricia, spg216s@tninet.se **Halmstad:** Nagy Emőke. **Helsinborg:** Köble Edith, Blénessy Péter edithkoble@hotmail.com **Koppenhága:** Lázár Ervin Járkáló hamv.laz@get2net.dk **Kristianstad:** Molnár Gergely, **Lund:** Ajtony László, Burányi Gyula, **Malmö:** Dr. Szalontai Éva, evaszal@axelero.hu **Szarka András** capritral@hotmail.com **Oslo:** Kovács Ferenc, ferenc.kovacs@media.uio.no

Tudósítók: Sóni Erzsébet (New -York), Galántha H. Judith (Montreal), galher@total.net Szakács Ferenc Sándor (Róma), sz.sandor@tiscalinet.it Aszalós Sándor (Bécs) aszalos.sandor@chello.at Nits Árpád (Kolozsvar) nitscharpad@hotmail.com, Sztranyiczki Mihály (Kolozsvar).

Az aláírt írásokért a szerzők felelősek. A szerkesztőség a beküldött írások magyarítását kötelességének tartja.

FÖRENINGSBREV

LUNDBLAD

Magyar Liget

K.Tar

Landsdomarev. 1 / 9

222 40 LUND

SVERIGE

Till

